

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Tydal kommune

Arkivsak: 22/79
Møtedato/tid: 19.05.2022 kl. 10:00
Møtested: Møterom Øyfjellet

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Eva J. Bekkavik på telefon 468 51 950, eller e-post: eva.bekkavik@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 12.05.2022

Lars Græsli (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Eva J. Bekkavik
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
10/22	Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning 2021
11/22	Forenklet etterlevelseskontroll - justeringsreglene i merverdiavgiftsloven
12/22	Rapport fra tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet - orientering til kontrollutvalget
13/22	Bestilling av eierskapskontroll - Nord-Trøndelag Krisesenter IKS
14/22	Referatsaker
15/22	Eventuelt
16/22	Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning 2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

19.05.2022

Saknr

10/22

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE - 216

Arkivsaknr 21/302 - 9

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar forslag til uttalelse om kommunekassens årsregnskap og kommunens årsberetning 2021.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet. Uttalelsen skal følge kommunens behandling av årsregnskap og årsberetning.

Vedlegg

Kontrollutvalgets uttalelse om kommunekassens årsregnskap og årsberetning 2021

Tallanalyse 2021

Revisjonsberetning 2021

Forklaring regnskapsbegreper

Utrykt vedlegg

Årsregnskap 2021

Årsberetning 2021

Saksopplysninger

Kommunestyret er ansvarlig for å forvalte kommunens økonomi, herunder vedta årsregnskap og årsberetning, jf. kommuneloven § 14-2. Årsregnskapet skal vise kommunens inntekter og bruk av midlene den har til rådighet. Årsregnskapet må sees i sammenheng med kommunens årsberetning. Sammen utgjør disse noen av de viktigste dokumentene kommunestyret behandler i løpet av året.

Fristen for å levere årsregnskap og årsberetning er henholdsvis 22.02. og 31.03, jf. kommuneloven §14-6 og 14-7. Revisjonsberetningen skal avlegges innen 15.04. Kommunestyret må behandle årsregnskap og årsberetning innen 30.06.

Årsregnskapet skal bestå av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomisk oversikt og noteopplysninger. Årsregnskapet skal vise regnskapstall på samme detaljnivå som i årsbudsjettet.

Kommunekassens årsregnskap

Kommunekassens årsregnskap er utformet i samsvar med gjeldende lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk, og avlagt innen fristen.

Noen kommentarer til årsregnskapet:

Driftsregnskapet

- Driftsregnskapet viser at kommunekassen hadde kr 87,5 mill til fordeling netto drift i 2021.
- Brutto driftsresultat viser driftsinntekter fratrukket driftsutgifter kr 4,4 mill.
- Netto driftsresultat viser driftsinntekter fratrukket driftsutgifter, renter og avdrag og er på kr 9,3 mill kr.
- Netto driftsresultat i % av driftsinntektene er på 6,2 %. Kommunens måltall er minimum 1,7 %. Teknisk beregningsutvalg (TBU) sier at netto driftsresultat bør være minimum 1,75%, men bør helst være over 4% (se vedlagt tallanalyse).
- Samlet sett så har sektorene hatt et mindreforbruk i 2021, men sektor oppvekst har hatt et lite merforbruk.

Investeringsregnskapet

- Kommunens totale investeringer i anleggsmidler for 2021 var på kr 9,4 mill mot kr 7,7 mill 2020. Investeringene ble ca kr 0,1 mill lavere enn revidert budsjett.
- Lånefinansieringen av anleggsmidler ble i 2021 på kr 3,7 mill mot kr 0,- i 2020.
- Kommunen hadde ikke noe udekket i investeringsregnskapet for 2021.
- De største investeringene knytter seg til Moen bru og Sølliåsen boligområde

Balanseregnskapet

Balansen består av anleggsmidler, omløpsmidler, gjeld og egenkapital.

- Egenkapitalen er økt fra kr 180,4 mill i 2020 til kr 197,1 mill i 2021. Egenkapitalandelen er på 38,37 % (viser hvor stor andel av eiendelene som er finansiert med egenkapitalen).
- Disposisjonsfond er økt med 7,3 mill kr fra 34,8 mill til kr 42,1 mill og utgjør nå 28 % av driftsinntekten. Kommunens måltall er 9 %.
- Bundne driftsfond er økt fra kr 12,1 mill til kr 14 mill.

Noter til regnskapet

Noter er opplysninger som gis som en del av årsregnskapet. Notene skal bidra til å øke forståelsen av regnskapet, og skal ha en klar henvisning til postene i regnskapet som kommenteres. Sekretariatet har ingen kommentarer til disse.

Konsolidert årsregnskap

Kommunen skal også levere et konsolidert regnskap ifølge kommuneloven. Kommunen har ingen særregnskap som skal konsolideres, slik at kommunekassens årsregnskap oppfyller lovkravene .

Kommunens årsberetning

Kommuner skal utarbeide en årsberetning for kommunens samlede virksomhet. Årsberetningen er avlagt innen fristen og inneholder opplysninger om regnskapet og redegjørelser som loven krever.

Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret om forvaltningen av finansielle midler og gjeld. I tillegg skal kommunedirektøren etter årets utgang legge fram en rapport som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året. Dette gjøres ofte sammen med eller i årsberetningen.

Andre kommentarer

De grunnleggende kravene til økonomiforvaltningen skal bidra til at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid, at planene er realistiske, at finans- og gjeldsforvaltningen ikke innebærer vesentlig risiko og at betalingsforpliktelsene kan innfris ved forfall (se vedlagt tallanalyse).

- Arbeidskapital er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld i balansen, og er et uttrykk for kommunens handlingsrom. Arbeidskapitalen er på 67 mill i 2021 mot 62,1 mill året før.
- Likviditetsgrad er nøkkeltall som brukes for å si noe om hvor god likviditet en kommune har. Likviditet er et mål for betalingsevne. Likviditetsgrad 1 er på 6. Denne bør normalt være større enn 2.
- Gjeldsgraden er på 56,6 %. Gjeldsgraden viser hvor mye lånegjeld kommunen har i forhold til driftsinntekter. Dersom en kommune har høy gjeldsgrad, fører dette til høye årlige utgifter til avdrag og renter i lang tid fremover.
- Kommunestyret legger føringer for hvordan bevilgningene skal brukes gjennom budsjettpremisser. Kommunedirektøren skal gjøre rede for avvik fra budsjettpremissene i årsberetningen.

Revisjonsberetning

Kommunekassens årsregnskap og årsberetning er revidert av Revisjon Midt-Norge SA. Revisjonsberetningen er datert den 12.04.2022, og er avgitt som ren beretning.

Nummererte brev

Ifølge kommuneloven § 24-7 plikter revisor å påpeke en del nærmere angitte forhold i nummerert brev. Dette gjelder vesentlige forhold, som for eksempel forhold som kan medføre feilinformasjon i årsregnskapet eller mangler i rutiner for økonomisk intern kontroll.

Kommunen har ikke mottatt nummerert brev.

Kontrollutvalgets uttalelse

Kommuneloven og kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften sier at kontrollutvalget skal avgis uttalelse til kommunestyret, med kopi til formannskapet før de avgir innstilling om årsregnskap og årsberetning.

Utkast til kontrollutvalgets uttalelse er vedlagt.

Vurdering

Kontrollutvalget skal uttale seg om årsregnskapet er revidert på betryggende måte, utført i samsvar med lov, forskrift og god (kommunal) revisjonsskikk samt kontrollutvalgets eventuelle instruks og avtaler med revisor. Uttalelsen skal også omfatte årsberetningen, om den omtaler forhold loven krever.

Kommunes årsregnskap og årsberetning er revidert av Revisjon Midt-Norge SA, og avgitt innen fristen. Oppdragsansvarlig revisor tilfredsstiller de kravene som er stilt i lov og forskrift.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å gi en uttalelse i samsvar med vedlagt forslag. Kontrollutvalget har likevel anledning til å gi flere kommentarer til årsregnskap og årsberetning.

Til Kommunestyret

Kontrollutvalgets uttalelse om kommunekassens årsregnskap og årsberetning for 2021

Kontrollutvalget har i møte 19.05.2022, i sak 10/22, behandlet kommunekassens årsregnskap og årsberetning for 2021.

Grunnlaget for behandlingen har vært avlagt årsregnskap, datert 22.02.2022, kommunedirektørens årsberetning datert 31.03.2022 og revisors revisjonsberetning datert 12.04.2022.

Årsregnskapet viser et netto driftsresultat på kr 9.374.893

I forbindelse med gjennomgangen har kontrollutvalget fått muntlig orientering fra kommunedirektøren. Kontrollutvalget har også fått orientering fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor. Kontrollutvalget har fått alle opplysninger og dokumenter som de har bedt om.

Kontrollutvalget mener at årsregnskap med tilhørende spesifikasjoner og noter tilfredsstiller brukernes informasjonsbehov. Etter kontrollutvalgets vurdering er regnskapet ført i samsvar med gjeldende lover og regler.

Kontrollutvalget mener at årsberetningen tilfredsstiller lovens krav.

Kontrollutvalget har ingen merknader til årsregnskap og årsberetning for 2021 og anbefaler at disse vedtas.

Kopi: Formannskapet

Tallanalyse 2021

Økonomisk handleevne

Netto driftsresultat viser hva kommunen sitter igjen med til avsetninger og investeringer,

Sunnhetsindikatoren - Utvikling i netto dr.resultat (NDR)	2021	2020	2019	2018	Skjema
Driftsinntekter	150 606 802	148 731 017	140 275 747	147 028 128	Økonomisk drift
Netto driftsresultat i kr	9 374 893	15 479 909	3 224 244	5 070 046	Økonomisk drift
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	6,2	10,4	2,3	3,4	
Egne måltall - NDR i % av driftsinntekter	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	Budsjett- og økonomiplan
Teknisk beregningsutvalg (TBU), nasjonale måltall	<2% 2-4% > 4%				

Gjeldsgraden viser hvor mye lånegjeld kommunen har i forhold til inntekter. Dersom en kommune har høy gjeldsgrad, fører dette til høye årlige utgifter til avdrag og renter i lang tid fremover.

Renteeksponeringsindikatoren - Utvikling i gjeldsgrad	2021	2020	2019	2018	Skjema
Driftsinntekter	150 606 802	148 731 017	140 275 747	147 028 128	Økonomisk drift
Lånegjeld	85 189 186	89 988 956	88 631 370	90 722 622	Balanse/note til årsregnskapet
Lånegjeld i % av driftsinntekter	56,6	60,5	63,2	61,7	
Teknisk beregningsutvalg (TBU), nasjonale måltall	<60% 60-90% > 90%				

Gjeldsbelastningsindikatoren - Utvikling i belastningen av kapitalutgifter	2021	2020	2019	2018	Skjema
Driftsinntekter	150 606 802	148 731 017	140 275 747	147 028 128	Økonomisk drift
Renteutgifter og avdragsutgifter	5 214 605	5 611 178	5 408 367	5 775 558	Økonomisk drift
Renteutgifter og avdragsutgifter i % av driftsinntekter	3,5	3,8	3,9	3,9	
Veileder Fylkesmannen i Nordland					

Disposisjonsfond er kommunens frie oppsparte midler

ROBEK - indikatoren - Utvikling i disposisjonsfond	2021	2020	2019	2018	Skjema
Driftsinntekter	150 606 802	148 731 017	140 275 747	147 028 128	Økonomisk drift
Disp.fond	42 112 925	34 851 805	19 695 252	17 527 806	Balanse
Disp.fond i % av driftsinntekter	28,0	23,4	14,0	11,9	
Egne måltall - Disp.fond i % av driftsinntekter	9,0 %	9,0 %	9,0 %	9,0 %	Budsjett- og økonomiplan
Teknisk beregningsutvalg (TBU), nasjonale måltall					

Betalingsevne

Likviditetsgrad er nøkkeltall som brukes for å si noe om hvor god likviditet kommunen har. Likviditet er et mål for betalingsevne.

En tommelfingerregel er at Likviditetsgrad 1 bør være større enn 2.

Arbeidskapitalen er et uttrykk for selskapets handlingsrom.

Likviditetsindikatoren - Utvikling i betalingsevne - likviditetsgrad 1	2021	2020	2019	2018	Skjema
Sum omløpsmidler	80 558 910	75 914 829	55 635 230	56 153 284	Balanse
- Kortsiktig gjeld	13 526 779	13 786 381	15 430 135	18 350 760	Balanse
Arbeidskapital i kr (Omløpsmidler - kortsiktig gjeld)	67 032 131	62 128 448	40 205 095	37 802 524	
Likviditetsgrad 1 (Omløpsmidler/kortsiktig gjeld)	6,0	5,5	3,6	3,1	
Uttalte krav til måltall	> 2				Teori

En tommelfingerregel er at Likviditetsgrad 2 bør være større enn 1.

Likviditetsindikatoren - Utvikling i betalingsevne - likviditetsgrad 2	2021	2020	2019	2018	Skjema
Bankinnskudd	57 190 188	58 159 395	35 427 093	38 096 340	Balanse
Verdipapirer (kortsiktige)	0	0		0	Balanse
Kortsiktige fordringer	5 719 900	4 907 176	6 107 925	5 540 617	Balanse
Mest likvide omløpsmidler	62 910 088	63 066 571	41 535 018	43 636 957	
- Kortsiktig gjeld	13 526 779	13 786 381	15 430 135	18 350 760	Balanse
Arbeidskapital i kr (Mest likvide omløpsmidler - kortsiktig gjeld)	49 383 309	49 280 190	26 104 883	25 286 197	
Likviditetsgrad 2 (Mest likvide omløpsmidler/kortsiktig gjeld)	5	5	3	2	
Uttalte krav til måltall	> 1				Teori

Til kommunestyret i Tydal kommune

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

Org nr: 919 902 310 mva
Bank: 4270 18 38658
M post@revisjonmidt-norge.no
T +47 907 30 300

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Tydal kommunes årsregnskap som viser et netto driftsresultat på kr 9 374 893. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2021, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter til årsregnskapet.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til kommunekassen per 31. desember 2021, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Kommunedirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Årsberetning er pliktige opplysninger i årsberetning etter kommuneloven § 14-7, og øvrig informasjon er all annen informasjon i samme dokument eller annen årsrapport som følger årsberetning og årsregnskap. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi uttaler oss om årsberetning datert 31.03.2022 og har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger – revisjonsberetning nr. 1

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Tydal kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentet bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om budsjettavvik

Se www.nkrf.no/revisjonsberetninger – revisjonsberetning nr. 1

Stjørdal, 12. april 2022

Monika Sundt
Oppdragsansvarlig revisor

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Kommunedirektøren

Forklaring regnskapsbegreper og nøkkeltall

Oppsett årsregnskap:

Brutto driftsresultat i et kommuneregnskap kan på mange måter sammenlignes med et ordinært driftsresultat i det private (inntekter – utgifter).

Avskrivninger behandles litt spesielt i kommunesektoren ettersom avdragskostnader også er et kostnadselement i driftsregnskapet for kommuneregnskapet. Men i prinsippet skal avskrivningene gjenspeile kapitalslitet og er således en del av brutto driftsresultat.

Netto driftsresultat er driftsinntekter fratrasket driftsutgifter, renter og avdrag, og viser hva kommunene og fylkeskommunene sitter igjen med til avsetninger og investeringer. Positivt netto driftsresultat er ikke et overskudd, men har et formål som skaper handlingsrom og egenkapital til investeringer. Kommunen er da i stand til å møte uforutsette hendelser og skjerme tjenesteleveransen til innbyggerne.

Forskjellen mellom **brutto** og **netto driftsresultat** viser hvor stor andel av kommunenes inntekter som går med til å betjene renter og avdrag.

Disposisjonsfond er kommunens oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering av drifts- eller investeringsutgifter. Midlene stammer fra positive netto driftsresultater som ikke er bundet til særskilte formål (øremerkede tilskudd er et eksempel på en bundet inntekt).

Riksrevisjonen har påpekt at kommuner er spesielt utsatt hvis:

- Netto driftsresultat er under 2 prosent,
- Disposisjonsfond er lavere enn 5 prosent
- Gjeldsgraden er høyere enn 75 prosent.

Sammenhengen mellom netto driftsresultat, størrelsen på disposisjonsfond og hvor høy den langsiktige gjelden er, gir oss god informasjon om den økonomiske situasjonen i kommunen.

Likviditetsgrad

Likviditetsgrad er nøkkeltall som brukes for å si noe om hvor god likviditet en kommune har. Likviditet er et mål for betalingsevne.

Likviditetsgrad 1

Beskriver forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld og bør være større enn 2.

Likviditetsgrad 2

Beskriver forholdet mellom mest likvide omløpsmidler og kortsiktig gjeld og bør være større enn 1.

Omløpsmidler er penger eller andre eiendeler i kommunen som lett kan gjøres om til kontanter, som varelager, kundefordringer (penger til gode fra kunder), eller børsnoterte aksjer.

Kortsiktig gjeld er gjeld som må betales ned innen et år, som skyldig skatt, skyldig merverdiavgift eller skyldig lønn/feriepenger.

Gjeldsgrad

En kommune trenger reserver/handlingsrom for å møte større uforutsette hendelser/investeringer.

Gjeldsgraden viser hvor mye lånegjeld kommunen har i forhold til inntekter. Dersom en kommune har høy gjeldsgrad, fører dette til høye årlige utgifter til avdrag og renter i lang tid fremover.

Det betyr at en mindre del av inntektene er igjen til tjenesteleveranse og fremtidige investeringer og handlingsrommet blir mindre.

Arbeidskapitalen er et uttrykk for kommunens handlingsrom.

- En positiv arbeidskapital betyr at deler av omløpsmidlene er finansiert ved langsiktig gjeld eller egenkapital.
- Er arbeidskapital derimot negativ, betyr det at deler av anleggsmidlene er finansiert ved kortsiktig gjeld, som tyder på dårlig likviditet.

Sertifikatlån er et kortsiktig lån med løpetid på inntil 12 måneder. Lån med sertifikatvilkår er begrenset til sertifikatets lengde, i motsetning til vanlige fastrentelån. Det er i prinsippet et omsettelig gjeldspapir. Det betales ikke avdrag i løpetiden og ved lånets utløp må låntaker enten nedbetale eller fornye avtalen. I Norge er det vanlig for banker å tilby sertifikatlån med varighet på 3, 6, 9 eller 12 måneder.

Budsjettpremisser

Tekniske budsjettpremisser kan forstås som ytre rammebetingelser for budsjettet som kommunestyret må legge til grunn ved fastsettelsen av budsjettet (pris- og lønnsvekst, rentenivå og andre parametere).

Premisser for bruken av bevilgningene er kommunestyrets forutsetninger og mål for hvordan de bevilgningene som gis i årsbudsjettet skal disponeres (f.eks. at det innen eldreomsorgen skal være en gitt andel heltidsstillinger, at investeringsrammen på vei skal benyttes til å bygge x kilometer nye sykkelveier eller at kommunens bilpark skal bestå av en gitt andel el-biler).

Forenklet etterlevelseskontroll - justeringsreglene i merverdiavgiftsloven

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

19.05.2022

Saknr

11/22

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE - 216

Arkivsaknr 21/302 - 8

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltning til orientering.
2. Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en skriftlig redegjørelse om hvordan kommunen vil oppfylle kravene i merverdiavgiftsloven kapittel 9 med tilhørende forskrifter. Redegjørelsen sendes kontrollutvalget innen 19.08.2022.

Vedlegg

Revisors uttalelse forenklet etterlevelseskontroll - justeringsreglene i merverdiavgiftsloven
Nummerert brev nummer 2, Forenklet etterlevelseskontroll - negativ uttalelse

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak (kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav b). Som følge av dette ansvaret skal kontrollutvalget også påse at det gjennomføres forenklet etterlevelseskontroll av forvaltningen jf. kommuneloven § 24-9.

Formålet med forenklet etterlevelseskontroll er, innenfor en begrenset ressursramme, å forebygge svakheter og sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet. Dette bygger opp under god økonomiforvaltning, åpenhet og tillit til forvaltningspraksis.

Målsettingen er å etablere enkle og jevnlige kontrollhandlinger som kan fange opp vesentlige svakheter i sentrale deler av økonomiforvaltningen. Kontrollhandlingene kan blant annet foretas på områder hvor brudd har særlige økonomiske konsekvenser, eller i særlig grad svekker tilliten til økonomiforvaltningen.

Forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen omfatter ikke vurderinger av produktivitet, kostnadseffektivitet, kvalitet, måloppnåelse og virkninger. Slike vurderinger faller inn under forvaltningsrevisjon.

Revisor har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Tydal kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende område:

Kontroll av etterlevelse av [kapittel 9](#) Justering i merverdiavgiftsloven med tilhørende forskrift.
Valgte kriterier:

1. Har kommunen oppstilling av kapitalvarer i tråd med krav i «Forskrift til merverdiavgiftsloven» § 9-1-2?
2. Har kommunen dokumentasjon på bruken av kapitalvarer i tråd med krav i «Forskrift til merverdiavgiftsloven» § 9-1-3? Ved frivillig registrering av utleie av bygg eller anlegg, også dokumentasjon i tråd med «Forskrift til merverdiavgiftsloven» § 2-3-2

Vurdering

Revisor konkluderer med at det ikke er etablert rutiner for dokumentasjon og vurdering i henhold til kapittel 9 Justering i merverdiavgiftsloven med tilhørende forskrifter.

Inntil slik dokumentasjon foreligger så må dette ansees som et brudd på merverdiavgiftsloven kapittel 9 med tilhørende forskrifter.

Revisor har avgitt en attestasjonsuttalelse med negativ konklusjon. Revisors har på bakgrunn av dette sendt nummerert brev nr. 2 til kontrollutvalget (vedlegg).

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat anbefaler at kontrollutvalget tar revisors attestasjonsuttalelse til orientering.

Videre anbefaler sekretariatet at kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en skriftlig redegjørelse om hvordan kommunen vil oppfylle kravene i merverdiavgiftsloven kapittel 9 med tilhørende forskrifter.

**Til kontrollutvalget i
Tydal kommune****Revisjon Midt-Norge SA**
Brugata 2
7715 Steinkjer

Org nr: 919 902 310 mva

Bank: 4270 18 38658

M post@revisjonmidt norge.no**T** +47 907 30 300**Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen.**

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Tydal kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende områder:

Vi har i vår risiko- og vesentlighetsvurdering kommet frem til at vi for 2021 foretar kontroll på etterlevelse av kapittel 9 Justering i merverdiavgiftsloven med tilhørende forskrift, og forskrift om kompensasjon av merverdiavgift til kommuner, fylkeskommuner mv § 6 Justering av kompensert merverdiavgift.

Valgte kriterier

1. Har kommunen oppstilling av kapitalvarer i tråd med krav i «Forskrift til merverdiavgiftsloven» § 9-1-2?
2. Har kommunen dokumentasjon på bruken av kapitalvarer i tråd med krav i «Forskrift til merverdiavgiftsloven» § 9-1-3? Ved frivillig registrering av utleie av bygg eller anlegg, også dokumentasjon i tråd med «Forskrift til merverdiavgiftsloven» § 2-3-2

Ledelsens ansvar for etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen

Kommunedirektøren er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at økonomiforvaltningen utøves i tråd med bestemmelser og vedtak, og at økonomiforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for revisjonsselskapet, som inneholder uavhengighetskrav og andre krav basert på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, fortrolighet og profesjonell opptreden.

I samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1 Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester) har Revisjon Midt-Norge SA et tilstrekkelig kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å avgi en uttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå

moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil eller mangler ved etterlevelse av bestemmelser og vedtak i kommunens økonomiforvaltning på det området vi har foretatt forenklet etterlevelseskontroll.

Vi baserer oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering som er lagt frem for kontrollutvalget.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 301, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleves. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i en revisjonsberetning.

Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Negativ konklusjon

Vår forespørsel viser at kommunedirektøren ikke har etablert rutiner for dokumentasjon og vurdering i henhold til kapittel 9 Justering i merverdiavgiftsloven med tilhørende forskrift, og forskrift om kompensasjon av merverdiavgift til kommuner, fylkeskommuner mv § 6 Justering av kompensert merverdiavgift.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt påseansvar med økonomiforvaltningen og til Tydal kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Stjørdal, 02. mai 2022

Monika Sundt
Oppdragsansvarlig revisor

Kopi:
Kommunedirektøren

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Kontaktperson:
Monika Sundt

Dato og referanse:
02. mai 2022

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

Besøksadresse:
Brugata 2
7715 Steinkjer

Org nr: 919 902 310 mva
Bank: 4270 18 38658

M post@revisjonmidt norge.no
T +47 907 30 300

Brev nr. 2

NEGATIV UTTALELSE OM ETTERLEVELSE AV JUSTERINGSBESTEMMELSENE I MERVERDIAVGIFTSLOVEN

Revisor har gjennom etterlevelserevisjon for 2021 avdekket at Tydal kommune ikke har etterfulgt regelverket i merverdiavgiftsloven om justering.

Merverdiavgiftslovens og merverdiavgiftsforskriftens kapittel 9 omhandler justering og tilbakeføring av merverdiavgift. Ifølge forskriftens § 9-1-2 skal anskaffelse og fremstilling av kapitalvarer (jfr. mvaloven § 9-1) registreres på særskilt konto eller i annen oppstilling. Kravene til innholdet i denne oppstillingen fremgår av forskriften. I tillegg skal det også foreligge dokumentasjon av bruken av de ulike kapitalvarene, jfr. forskriftens § 9-1-3.

Vi har mottatt oversikt over kommunens kapitalvarer, men oversikten tilfredsstillende ikke kravene i forskriften. Vi har ikke mottatt tilfredsstillende dokumentasjon av bruken av kapitalvarene. På bakgrunn av dette er det derfor gitt en negativ uttalelse om etterlevelse av regelverket.

Med vennlig hilsen

Monika Sundt
Oppdragsansvarlig revisor

Direkte ☎ 924 38 643 eller ✉ monika.sundt@revisjonmidt norge.no

Kopi:
Kommunedirektøren

Rapport fra tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet - orientering til kontrollutvalget

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

19.05.2022

Saknr

12/22

Saksbehandler Eva J. Bekkavik
Arkivkode FE - 033, TI - &58
Arkivsaknr 20/395 - 9

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar tilsynsrapport, kommunens tilbakemelding og Statsforvalterens avslutningsbrev til orientering.

Vedlegg

Rapport fra tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet
Tydal kommunes svar på tilsynsrapport
Statsforvalterens avslutning av tilsyn

Saksopplysninger

Kommunal- og distriktsdepartementet ønsker samordning av tilsynsarbeidet mellom blant annet statsforvalteren og kommunale kontrollutvalg. Som et ledd i dette arbeidet er det naturlig å gjøre bruk av rapportene som de statlige tilsynsmyndighetene utarbeider etter tilsyn i kommunene.

Statsforvalteren i Trøndelag har gjennomført tilsyn med Tydal kommunes ansvar for å påse at barnehagen etterlever reglene for meldeplikt til barnevernet. Tilsynet ble åpnet 24.08.2021, foreløpig tilsynsrapport ble sendt kommunen 01.12.2021 og slutt møte ble avholdt 28.01.2022.

Statsforvalteren har kontrollert følgende undertemaer:

1. Barnehagemyndighetens arbeid med å vurdere risikoen for at barnehagen bryter reglene for meldeplikt til barnevernet.
2. Barnehagemyndighetens arbeid med å påse, gjennom veiledning og tilsyn, at barnehagen etterlever reglene for meldeplikt til barnevernet.

Formålet med tilsynet

Gjennom kontroll med kommunens arbeid, skal eventuelle brudd på regelverket avdekkes og rettes opp. Det overordnede målet med tilsyn med kommunens lovpålagte oppgaver er å bidra til å sikre etterlevelse av regelverket og styrke kommunens arbeid.

Statsforvalterens vurderinger og konklusjoner er basert på skriftlig dokumentasjon og opplysninger fra intervju, og tar utgangspunkt i status på tidspunktet for tilsynsrapporten.

Det er under tilsynet avdekket brudd på regelverket knyttet til kommunens arbeid med risikovurderinger.

- barnehagemyndigheten bruker ikke informasjonen om hvordan barnehagen oppfyller reglene for meldeplikt til barnevernet, til å gjøre risikovurderinger, jf. barnehageloven § 10 første ledd.
- barnehagemyndigheten vurderer ikke behovet for å gi veiledning og føre tilsyn med reglene for meldeplikt til barnevernet på bakgrunn av risikovurderinger, jf. barnehageloven § 10 første ledd og § 53 første ledd.
- barnehagemyndigheten gjennomfører ikke veiledning og tilsyn med reglene for meldeplikt til barnevernet, i tråd med risikovurderinger, jf. barnehageloven § 10 første ledd og § 53 første ledd.

For å påse at barnehagen etterlever reglene for meldeplikt til barnevernet ga Statsforvalteren pålegg om retting av regelverksbruddene som ble avdekket under tilsynet. Tydal kommune må:

- vurdere risikoen for regelverksbrudd i barnehagen
- vurdere barnehagens behov for veiledning og tilsyn på bakgrunn av risikovurderingene
- gjennomføre veiledning og tilsyn i tråd med risikovurderingene og barnehagens behov for veiledning og tilsyn

Tydal kommune har i brev av 30.03.2022 sendt inn redegjørelse og erklæring om at påleggene er rettet.

Kontrollutvalgets sekretariat viser til vedlagt tilsynsrapport, og Tydal kommunes tilbakemelding til Statsforvalteren, for utfyllende informasjon om tilsynet. Statsforvalteren har i brev av 5. april 2022 avsluttet tilsynet.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat anbefaler at kontrollutvalget gjennomgår statsforvalterens tilsynsrapport, samt Tydal kommunes tilbakemelding til statsforvalteren, og legger dette til grunn som en del av sin rutinemessige oppfølging av virksomheten i Tydal kommune.

Tydal kommune ved kommunedirektør
Tydalsvegen 125
7590 TYDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Liv Johnsen, 73 19 93 39

Oversendelse av tilsynsrapport med vedtak

Statsforvalteren i Trøndelag fører tilsyn med Tydal kommune. Tema for tilsynet er kommunens ansvar for å påse at barnehagen etterlever reglene for meldeplikt til barnevernet.

Foreløpig tilsynsrapport ble sendt kommunen 01.12.2021. Kommunen har gitt tilbakemelding på rapporten innen fristen for uttalelse. Kommunen har ingen kommentarer til rapporten.

Denne tilsynsrapporten inneholder vedtak med pålegg om retting av regelverksbruddene som er avdekket under tilsynet, jf. kommuneloven § 30-4.

Vi gjør oppmerksom på at tilsynsrapporten er et offentlig dokument. Vi publiserer våre tilsynsrapporter på vår hjemmeside.

Med hilsen

Margrethe Taule (e.f.)
seksjonsleder
Oppvekst- og velferdsavdelingen

Liv Johnsen
seniorrådgiver
Oppvekst- og velferdsavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

- 1 Tilsynsrapport Tydal kommune
- 2 Vedlegg 1 til Tilsynsrapport Tydal kommune
- 3 Vedlegg 2 til Tilsynsrapport Tydal kommune

Kopi med vedlegg til:

Tydal kommune ved barnehagemyndighet Tydalsvegen 125 7590 TYDAL

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Tilsynsrapport

Tydal kommune

Sammendrag

Statsforvalteren i Trøndelag fører tilsyn med Tydal kommune. Tema for tilsynet er kommunens ansvar for å påse at barnehagen i kommunen etterlever reglene for meldeplikt til barnevernet.

Dokumentasjonsgrunnlaget for tilsynet viser at kommunen har god kunnskap om regelverket for meldeplikt. Kommunen har tett kontakt med barnehagen og god kjennskap til barnehagens praksis. Det er under tilsynet avdekket brudd på regelverket knyttet til kommunens arbeid med risikovurderinger.

Kommunen har mottatt foreløpig tilsynsrapport, og uttalt seg om rapporten innen fristen.

Statsforvalteren fattet nå vedtak med pålegg om å rette regelverksbruddene. Kommunens rettefrist er 01.03.2022.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag.....	2
1 Innledning	4
1.1 Kort om kommunen.....	4
1.2 Om gjennomføringen av tilsynet.....	4
2 Plikten til å påse at reglene for meldeplikt til barnevernet etterleves.....	5
Rettslige krav, våre undersøkelser, vurderinger og konklusjoner.....	5
2.1 Risikovurderinger	6
2.2 Veiledning og tilsyn	9
3 Pålegg om retting	10
4 Klagerett	11

1 Innledning

Statsforvalteren fører tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet, jf. barnehageloven (lov av 17. juni 2005 nr. 64) § 54, jf. kommuneloven (lov av 22. juni 2018 nr. 83) kapittel 30.

I tilsynet kontrollerer vi at kommunen oppfyller plikter den er pålagt som barnehagemyndighet etter barnehageloven med forskrifter.

Statsforvalterens tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, og skal gjennomføres i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. Tilsynet skal være preget av åpenhet, likebehandling og etterprøvbarehet.

1.1 Kort om kommunen

Tydal kommune har 759 innbyggere per 3. kvartal 2021 (kilde: Statistisk sentralbyrå). Det er én kommunal barnehage i kommunen, med 30 barn (kilde: Barnehagefakta).

Barnehagemyndigheten er lagt til sektor oppvekst. Sektoren omfatter barnehage, grunnskole, skolefritidsordning, voksenopplæring for innvandrere/grunnskole for voksne, kulturskole, skole-/folkebibliotek og frivilligsentralen. I tillegg er de interkommunale tjenestene PPT og barnevern lagt under sektoren (kilde: Årsberetning sektor oppvekst 2020).

1.2 Om gjennomføringen av tilsynet

Tilsynet med Tydal kommune ble åpnet i brev av 24.08.2021. Kommunen har sendt inn etterspurt dokumentasjon 27.09. og 01.10.2021. Åpningsmøte og intervjuer ble gjennomført 05.10. og 21.10.2021. Møtene ble gjennomført digitalt på grunn av koronapandemien.

Vi sendte foreløpig tilsynsrapport med varsel om vedtak 01.12.2021. I rapporten presenterte vi våre foreløpige vurderinger og konklusjoner. Kommunen har uttalt seg innen fristen 16.12.2021. Kommunen har gitt tilbakemelding om at den ikke har kommentarer til rapporten.

Sluttmøte ble avholdt 28.01.2022.

Denne tilsynsrapporten inneholder vedtak med pålegg om å rette regelverksbruddene som er avdekket under tilsynet. Fristen for retting er 01.03.2022.

Vi gjør oppmerksom på at tilsynsrapporten er et offentlig dokument. Vi publiserer våre tilsynsrapporter på vår hjemmeside.

Tema for tilsynet

Tema for tilsynet er kommunen som barnehagemyndighet sitt ansvar for å påse at barnehagen etterlever reglene for meldeplikt til barnevernet. Vi har kontrollert følgende undertemaer:

1. Barnehagemyndighetens arbeid med å vurdere risikoen for at barnehagen bryter reglene for meldeplikt til barnevernet.

2. Barnehagemyndighetens arbeid med å påse, gjennom veiledning og tilsyn, at barnehagen etterlever reglene for meldeplikt til barnevernet.

Barnehagemyndighetens ansvar for å påse, i tråd med sine risikovurderinger, at barnehagen etterlever regelverket, følger av barnehageloven § 10 første ledd og § 53. Barnehagepersonalets meldeplikt til barnevernet er regulert i barnehageloven § 46 annet ledd.

Tilsynet vurderer kommunens oppfyllelse av lovkrav på et utvalgt område. Vi har ikke sett på hvordan kommunen oppfyller andre krav i regelverket. Rapporten gir derfor ingen fullstendig vurdering av hvordan kommunen ivaretar pliktene den er pålagt som barnehagemyndighet.

Statsforvalterens vurderinger og konklusjoner er basert på skriftlig dokumentasjon og opplysninger fra intervju, og tar utgangspunkt i status på tidspunktet for tilsynsrapporten. Dokumentene som inngår i dokumentasjonsgrunnlaget for tilsynet framgår av vedlegg 1 til rapporten.

Formålet med tilsynet

Gjennom kontroll med kommunens arbeid, skal eventuelle brudd på regelverket avdekkes og rettes opp. Det overordnede målet med Statsforvalterens tilsyn med kommunens lovpålagte oppgaver er å bidra til å sikre etterlevelse av regelverket og styrke kommunens arbeid.

2 Plikten til å påse at reglene for meldeplikt til barnevernet etterleves

Rettslige krav, våre undersøkelser, vurderinger og konklusjoner

De aktuelle bestemmelsene vi viser til, er gjengitt i vedlegg 2 til rapporten.

Kommunen, som lokal barnehagemyndighet, har et overordnet ansvar for å sikre at barn får et godt og forsvarlig barnehagetilbud. Etter barnehageloven § 10 første ledd skal kommunen gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk. Barnehageloven § 53 regulerer kommunens tilsyn. I bestemmelsens første ledd heter det at kommunen fører tilsyn med at barnehagene drives i samsvar med denne loven med forskrifter [...].

Det følger av forarbeidene til barnehageloven, Ot.prp. nr. 72 (2004-2005), at barnehagemyndigheten, ved godkjenningen og gjennom aktiv veiledning og tilsyn, skal påse at barnehagene i kommunen drives i tråd med de kravene som stilles i barnehageloven med tilhørende forskrifter. Barnehageloven gir barnehagemyndigheten tre sentrale virkemidler som skal bidra til å sikre at barnehagene etterlever regelverket – veiledning, godkjenning og tilsyn. For at barnehagemyndigheten skal kunne påse etterlevelse av regelverket gjennom de ulike virkemidlene, er det nødvendig å ha kunnskap om barnehagene. Denne kunnskapen må legges til grunn for barnehagemyndighetens valg og bruk av virkemidler. Virkemidlene må ses i sammenheng, slik at barnehagemyndigheten samlet sett bruker dem på en slik måte at det sikrer at barnehagene drives i tråd med regelverket.

I dette tilsynet kontrollerer vi barnehagemyndighetens ivaretagelse av sitt ansvar for å påse at barnehagen i kommunen etterlever reglene for meldeplikt til barnevernet. De aktuelle virkemidlene i denne sammenheng er veiledning og tilsyn.

Barneverntjenestens hovedoppgave er å sikre at barn som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. For at barneverntjenesten skal kunne ivareta sine oppgaver og bidra til at barn og unge får trygge oppvekstsvilkår, er den avhengig av å motta opplysninger fra dem som gjennom sitt arbeid får kjennskap til barn som er i alvorlige omsorgs- og livssituasjoner. Derfor er barnehagepersonalet pålagt en plikt til å gi opplysninger til barnevernet.

Barnehagepersonalet har både en oppmerksomhetsplikt og en opplysningsplikt.

Oppmerksomhetsplikten er regulert i barnehageloven § 46 første ledd, som bestemmer at barnehagepersonalet i sitt arbeid skal være oppmerksom på forhold som kan føre til tiltak fra barneverntjenesten. Oppmerksomhetsplikten gir i seg selv verken en rett eller plikt til å gi opplysninger til barnevernet. Ved å oppfylle oppmerksomhetsplikten kan imidlertid barnehagepersonalet bli kjent med forhold som gjør at de må vurdere om de har plikt til å gi melding til barneverntjenesten.

Opplysningsplikten gjelder både meldinger som barnehagepersonalet gir av eget tiltak, den såkalte meldeplikten etter barnehageloven § 46 annet ledd, og opplysninger de ansatte gir etter pålegg fra barneverntjenesten eller andre barnevernmyndigheter, jf. § 46 tredje ledd.

Det er barnehagemyndighetens ansvar for å påse at barnehagen etterlever bestemmelsen om meldeplikt etter barnehageloven § 46 annet ledd, som er tema i dette tilsynet.

Barnehagepersonalets meldeplikt innebærer et ansvar for å melde fra til barnevernet ved alvorlig bekymring for et barn. Meldeplikten utløses når det er grunn til å tro at et barn er i en situasjon som beskrevet i barnehageloven § 46 annet ledd. Når meldeplikten inntreffer, skal opplysninger gis til barnevernet. Taushetsplikten settes da til side.

2.1 Risikovurderinger

Kjenner barnehagemyndigheten til at barnehageloven regulerer barnehagepersonalets meldeplikt til barnevernet?

For å vurdere om barnehagen etterlever reglene for meldeplikt til barnevernet, må barnehagemyndigheten ha kunnskap om at barnehageloven regulerer barnehagepersonalets meldeplikt. Barnehagemyndigheten må ha en oppdatert forståelse av hvilke krav som gjelder.

Det er ikke nødvendig at barnehagemyndigheten har detaljkunnskap om det fullstendige innholdet i meldeplikten. Det avgjørende er om barnehagemyndigheten har en overordnet kjennskap til hvordan barnehageloven regulerer meldeplikten, slik at barnehagemyndigheten kan vurdere risikoen for brudd på regelverket.

I RefLex svarer barnehagemyndigheten ja på dette spørsmålet, og skriver at den har kjennskap til at barnehageloven regulerer barnehagepersonalets meldeplikt til barnevernet. Opplysninger fra intervju viser at barnehagemyndigheten har god kunnskap om innholdet i meldeplikt-

bestemmelsen, både overordnet, og om de enkelte delpliktene og rettslige kravene. Barnehagemyndigheten viser også til at hvis det er behov for å diskutere tolkningen av bestemmelsen, tas dette opp med Statsforvalteren eller barnevernet.

Det er Statsforvalterens vurdering at barnehagemyndigheten kjenner til at barnehageloven regulerer barnehagepersonalets meldeplikt til barnevernet, jf. barnehageloven § 10 første ledd og § 46 annet ledd.

Har barnehagemyndigheten nok informasjon om hvordan barnehagen oppfyller reglene som gjelder meldeplikten til barnevernet?

For å kunne vurdere om det er risiko for at barnehagen ikke oppfyller reglene for meldeplikt til barnevernet, må barnehagemyndigheten ha informasjon om barnehagens regelverksetterlevelse. Barnehagemyndigheten må ha nok og egnet informasjon til å kunne gjøre reelle vurderinger av risikoen for at barnehagen ikke oppfyller kravene i meldepliktbestemmelsen. Informasjonen skal vise om regelverket er kjent, forstått og overholdt i barnehagen.

Dokumentasjonsgrunnlaget for tilsynet viser at barnehagemyndigheten har ulike kilder som gir informasjon om barnehagens arbeid, og derigjennom kunnskap om barnehagens oppfyllelse av bestemmelsene i barnehageloven. Eksempler på dette er årsmeldinger, årsplaner, arbeidet med opptak, informasjon om hvilke tema barnehagen har på sine møter, vurderinger av bemannings- og pedagognorm og arbeidet med årsberetning og tilstandsrapport.

Under intervju fremkommer det at barnehagemyndigheten får en vesentlig del av informasjonen om barnehagen gjennom kontakt med styrer, både på telefon og i møter, som dialogmøter mellom barnehagemyndigheten og styrer og i sektormøter, der også rektor deltar. Det opplyses at barnehagemyndigheten får godt innblikk i arbeidet i barnehagen og barnehagens praksis, også knyttet til meldepliktbestemmelsen, gjennom denne dialogen.

Barnehagemyndigheten viser i RefLex til at det er utarbeidet en Handlingsveileder for Værnesregionen. Handlingsveilederen er et verktøy som barnehagepersonalet kan bruke i situasjoner der de er bekymret for et barn, og må gjøre vurderinger i tråd med meldepliktbestemmelsen. Veilederen skal bidra til å sikre at dette arbeidet blir håndtert på riktig måte. Det opplyses under intervju at styrer jevnlig oppdaterer barnehagepersonalet på innholdet i veilederen, blant annet hver høst før oppstart. Videre kan barnehagen diskutere saker anonymt, eller etter samtykke fra foresatte, med kontaktperson i barnevernet på mottakstelefon eller i tverrfaglig team. De ansatte kan her ta opp problemstillinger og få faglig støtte i sine vurderinger.

I sin redegjørelse skriver barnehagemyndigheten at den mottar tertialrapporter fra barnevernet som gir informasjon om antall saker og meldinger i kommunen. Dette er også tema i dialogmøter med barnevernet.

Vi finner at barnehagemyndigheten, gjennom sin dialog og kontakt med barnehagen og gjennom dokumenter og rapportering, har tilgang til nok og egnet informasjon om barnehagens etterlevelse av meldepliktbestemmelsen.

Det er Statsforvalterens vurdering at barnehagemyndigheten har tilstrekkelig informasjon om hvordan barnehagen oppfyller reglene for meldeplikt til barnevernet, jf. barnehageloven § 10 første og femte ledd og § 46 annet ledd.

Bruker barnehagemyndigheten informasjonen til å gjøre risikovurderinger?

For å sikre at barnehagemyndighetens veilednings- og tilsynsarbeid blir målrettet og effektivt, må barnehagemyndigheten bruke den informasjonen den har om regelverksetterlevelsen i barnehagen til å gjøre risikovurderinger. Dette innebærer å gjøre løpende vurderinger av sannsynligheten for at barnehagen ikke oppfyller reglene for meldeplikt til barnevernet, og hvilke konsekvenser et slikt brudd vil få. I vurderingen av konsekvensene av brudd på regelverket, tas det hensyn til hvem som kan bli rammet. Omsorgen for sårbare grupper vil være en del av denne vurderingen.

I RefLex vises det i svaret på dette spørsmålet til at sannsynligheten for brudd på reglene for meldeplikt er vurdert som liten. Dette på bakgrunn av dialog og rapportering fra barnevernet. Denne kilden vil kunne være en av flere faktorer som legges til grunn i en risikovurdering, men også annen informasjon om regelverksetterlevelsen i barnehagen må vurderes for å gjøre reelle risikovurderinger og få et helhetlig bilde av sannsynligheten for, og konsekvensen av, brudd på meldepliktbestemmelsen, jf. vurderingen under spørsmålet over, der vi konkluderer med at slik informasjon er tilgjengelig.

Vi ser av opplysningene fra intervju, at barnehagemyndigheten til en viss grad blant annet bruker informasjon fra møtepunkter med styrer til å vurdere sannsynligheten for regelverksbrudd. Samtidig viser dokumentasjonsgrunnlaget for tilsynet at det ikke gjøres reelle, løpende vurderinger av sannsynligheten for, og konsekvensen av, brudd på reglene for meldeplikt.

Barnehagemyndigheten skriver i RefLex at det er behov for risikovurderinger på området. Dette bekreftes også under intervju, der det opplyses at det bør jobbes med å gjøre systematiske risikovurderinger.

Vi finner at barnehagemyndigheten ikke gjør reelle vurderinger av sannsynligheten for at barnehagen ikke oppfyller reglene for meldeplikt til barnevernet, og hvilke konsekvenser et slikt brudd på regelverket vil få.

Det er Statsforvalterens vurdering at barnehagemyndigheten ikke bruker informasjonen om hvordan barnehagen oppfyller reglene for meldeplikt til barnevernet, til å gjøre risikovurderinger, jf. barnehageloven § 10 første ledd.

Vurderer barnehagemyndigheten behovet for å gi veiledning og føre tilsyn på bakgrunn av risikovurderingene?

Risikovurderingene skal legges til grunn for barnehagemyndighetens vurdering av barnehagens behov for veiledning og tilsyn med reglene for meldeplikt. Hvis barnehagemyndigheten avdekker at det er risiko for brudd på reglene, skal risikoen følges opp med veiledning og/eller tilsyn, med mindre risikovurderingene viser at det er mer nødvendig å gi veiledning eller føre tilsyn med andre bestemmelser i barnehageloven. Det avgjørende er derfor en totalvurdering av sannsynligheten for, og konsekvensen av, brudd på kravene i barnehageloven.

Dokumentene som er innsendt, viser i liten grad vurderinger av barnehagens behov for veiledning og tilsyn. *Vurderingsskjema for om kommunalt tilsyn i barnehage bør gjennomføres*, inneholder enkelte eierplikter, men etterspør ikke etterlevelse av reglene for meldeplikt.

I redegjørelsen og i svaret i RefLex, framkommer det at temaet på planleggingsdagene 29.11.2019 og 23.11.2020, er valgt på bakgrunn av dialogmøter, sektormøter og rapportering fra barnevernet. Som vurdert under spørsmålet over, kan vi imidlertid ikke se at det er gjort konkrete vurderinger av sannsynligheten for, og konsekvensen av, brudd på meldepliktbestemmelsen på bakgrunn av disse opplysningene, og dernest hvilket behov for veiledning som eventuelt følger av vurderingene.

Som tidligere beskrevet, finner vi at barnehagemyndigheten har nok informasjon om barnehagens regelverksetterlevelse, men at denne informasjonen ikke brukes til å gjøre konkrete risikovurderinger for å vurdere barnehagens behov for veiledning og tilsyn.

Det er Statsforvalterens vurdering at barnehagemyndigheten ikke vurderer behovet for å gi veiledning og føre tilsyn med reglene for meldeplikt til barnevernet på bakgrunn av risikovurderinger, jf. barnehageloven § 10 første ledd og § 53 første ledd.

2.2 Veiledning og tilsyn

Gjennomfører barnehagemyndigheten veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger?

Barnehagemyndighetens ansvar for å påse at barnehagen etterlever reglene for meldeplikt til barnevernet, innebærer både å vurdere risikoen for brudd på reglene samt å sikre at barnehagens praksis er i samsvar med reglene, ved å gjennomføre veiledning og tilsyn i tråd med risikovurderingene. Barnehagemyndigheten har ikke en ubetinget tilsynsplikt. Hvorvidt det er nødvendig å gi veiledning og/eller føre tilsyn med reglene, vil være avhengig av hva de konkrete risikovurderingene og det kartlagte behovet for veiledning og tilsyn viser.

Veiledning betyr i denne sammenhengen at barnehagemyndigheten aktivt gir informasjon til barnehagen om kravene i meldepliktbestemmelsen.

Det framgår av dokumentasjonsgrunnlaget for tilsynet at det er gitt informasjon til barnehagen på planleggingsdagene 29.11.2019 og 23.11.2020. Informasjonen er gitt av barneverntjenesten, etter dialog med barnehagemyndigheten. Vi har fått tilsendt presentasjonene *Informasjon til våre samarbeidspartnere*, *Barnevernsreformen* og *Fra magesfølelse til handling*. Presentasjonene er gitt til alle ansatte i barnehagen. Videre opplyses det at *Informasjonsskriv til samarbeidspartnere*, utarbeidet av barneverntjenesten våren 2021, er tilgjengelig på kommunens intranett. Presentasjonene inneholder blant annet informasjon om hva som kan utløse meldeplikten, hvem som har meldeplikt og hva en bekymringsmelding kan inneholde.

Vi ser at presentasjonene inneholder nyttig og relevant informasjon for barnehagen. Hvis vi skal vurdere om veiledningen ivaretar kravene etter barnehageloven § 46 annet ledd, som er tema for dette tilsynet, er det flere av kravene etter bestemmelsen som ikke omhandles. Informasjonen viser ikke særskilt til kravene til barnehagepersonalet og til barnehageloven. Veiledningen er

derfor ikke tilstrekkelig, i seg selv, til å sikre at de rettslige kravene som følger av reglene for meldeplikt, etterleves i barnehagen. Det er også vanskelig å si om informasjonen møter behovet for veiledning, da dette ikke er konkret vurdert, jf. vurderingene våre under de to foregående spørsmålene.

I RefLex skriver barnehagemyndigheten at den ikke har gitt veiledning om reglene for meldeplikt til barnevernet eller ført tilsyn med temaet. Dette bekreftes under intervju. Hvorvidt dette er i samsvar med risikoen for regelverksbrudd og barnehagens behov, avhenger av hva som er lagt til grunn for vurderingen. Som beskrevet over, har vi konkludert med at det ikke gjøres konkrete vurderinger av barnehagens behov for veiledning og tilsyn på bakgrunn av risikovurderinger. Hvis det ikke gjøres reelle vurderinger av sannsynligheten for, og konsekvensen av brudd på reglene, faller grunnlaget for å si om det er risiko for regelverksbrudd eller ikke - og hvilken oppfølging som er nødvendig og i tråd med barnehagens behov, bort. Vår vurdering er derfor at barnehagemyndigheten ikke gjennomfører veiledning og tilsyn i tråd med konkrete risikovurderinger.

Det er Statsforvalterens vurdering at barnehagemyndigheten ikke gjennomfører veiledning og tilsyn med reglene for meldeplikt til barnevernet, i tråd med risikovurderinger, jf. barnehageloven § 10 første ledd og § 53 første ledd.

Barnehageloven stiller krav til barnehagemyndighetens veiledning og tilsyn. Barnehagemyndigheten har ikke gitt veiledning om, eller ført tilsyn med, reglene for meldeplikt til barnevernet. Statsforvalteren har derfor ikke grunnlag for å vurdere lovligheten av kommunens veilednings- og tilsynsarbeid på dette området.

3 Pålegg om retting

Vi har, som redegjort for over, funnet at kommunen ikke overholder alle de rettslige kravene i bestemmelsene vi fører tilsyn med.

Statsforvalteren pålegger kommunen å rette følgende forhold, jf. kommuneloven § 30-4 første ledd:

Kommunen, som lokal barnehagemyndighet, skal påse at barnehagen etterlever reglene for meldeplikt til barnevernet, jf. barnehageloven § 10 første ledd og § 46 annet ledd.

Pålegget innebærer at:

For å påse at barnehagen etterlever reglene for meldeplikt til barnevernet, må kommunen

- vurdere risikoen for regelverksbrudd i barnehagen
- vurdere barnehagens behov for veiledning og tilsyn på bakgrunn av risikovurderingene
- gjennomføre veiledning og tilsyn i tråd med risikovurderingene og barnehagens behov for veiledning og tilsyn

Oppfølging av påleggene

Kommunen skal iverksette tiltak for å rette bruddene på regelverket. Når påleggene er rettet, skal kommunen erklære at rettingen er gjennomført og redegjøre for hvordan regelverksbruddene er rettet.

Fristen for retting er 01.03.2022.

Statsforvalteren avslutter tilsynet når kommunen har vist at påleggene er rettet.

4 Klagerett

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Kommunen har i tilsynet rett til å utøve partsrettigheter, jf. kommuneloven § 30-5. Dette innebærer at kommunen kan klage på vedtaket. Klagefristen er tre uker. Fristen regnes fra underretning om vedtaket er kommet fram til kommunen, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Forvaltningsloven § 32 har regler om hva klagen skal inneholde og fremgangsmåten ved klage. Klagen sendes til Statsforvalteren i Trøndelag. Klageinstans er Utdanningsdirektoratet. Kommunen kan be om utsatt iverksettelse av vedtaket etter forvaltningsloven § 42.

Kommunen har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 flg.

Trondheim, 31.01.2022

Kristin Moe
juridisk rådgiver

Liv Johnsen
tilsynsleder

A stylized, minimalist line drawing of a rooster, rendered in a light gray tone. The rooster is shown in profile, facing left, with its head turned slightly towards the viewer. It has a large, wavy comb and a prominent, fan-shaped tail. The drawing is composed of simple, continuous lines, giving it a sketchy, artistic feel. It is positioned in the upper left quadrant of the page, partially overlapping the text area.

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Postboks 2600, 7734 Steinkjer

Vedlegg 1

Dokumenter innsendt av Tydal kommune, jf. kommuneloven § 30-3, jf. barnehageloven § 54

- Organisasjonskart Tydal kommune
- Årsberetning sektor oppvekst 2020
- Mal Vurderingsskjema for om kommunalt tilsyn i barnehage bør gjennomføres
- Vurderingsskjema for kommunalt tilsyn i barnehage
- Presentasjon Værnesregionen barneverntjeneste
- Presentasjon Barnevernsreformen
- Tilstandsrapport for barnehagen og grunnskolen i Tydal 2020
- Plan for et trygt og godt barnehagemiljø
- Program og presentasjon Fra magefølelse til handling
- Informasjonsskriv Værnesregionen barneverntjeneste
- Egenvurdering i RefLex

Vedlegg 2

Utdrag lovtekst

Barnehageloven § 10 første og femte ledd lyder:

Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Kommunen skal gi veiledning om og påse at barnehagene drives i samsvar med bestemmelsene i denne loven med forskrifter, med unntak av bestemmelsene i kapittel V med forskrifter.

[...]

Kommunen har rett til innsyn i dokumenter og adgang til barnehagelokaler i den utstrekning dette anses nødvendig for å ivareta kommunens oppgaver som barnehagemyndighet.

Barnehageloven § 46 annet ledd lyder:

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid etter denne loven, skal uten hinder av taushetsplikt melde fra til barneverntjenesten uten ugrunnet opphold

- a) *når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli mishandlet, utsatt for alvorlige mangler ved den daglige omsorgen eller annen alvorlig omsorgssvikt,*
- b) *når det er grunn til å tro at et barn har en livstruende eller annen alvorlig sykdom eller skade og ikke kommer til undersøkelse eller behandling, eller at et barn med nedsatt funksjonsevne eller et spesielt hjelpetrengende barn ikke får dekket sitt særlige behov for behandling eller opplæring,*
- c) *når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli utnyttet til menneskehandel.*

Barnehageloven § 53 første ledd lyder:

Kommunen fører tilsyn med at barnehagene drives i samsvar med denne loven med forskrifter, med unntak av bestemmelsene i kapittel V med forskrifter.

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAGE

Postboks 2600

7734 STEINKJER

Deres ref.:**Vår ref.:**

2017/209-9 1818/2022

Saksbehandler:

Mona Moan Lien

Dato:

30.03.2022

Svar fra Tydal kommune på tilsynsrapport med vedtak og pålegg om retting, datert 31.01.2022

Tydal kommune viser til tilsynsrapport angående kommunens ansvar som barnehagemyndighet og med vedtak og pålegg om retting av regelverksbruddene som er avdekket under tilsynet jf. kommuneloven § 30-4 første ledd:

Kommunen, som lokal barnehagemyndighet, skal påse at barnehagen etterlever reglene for meldeplikt til barnevernet jf. barnehageloven § 10 første og femte ledd og § 46 annet ledd.

Alle ansatte i barnehagen har en forpliktelse til å følge med og melde fra til barnevernet hvis de ser forhold som kan være skadelig for barnet. Barnehageeier er ansvarlig for at alle ansatte kjenner til regelverket og rutiner rundt meldeplikten til barnevernet.

Kommunen som lokal barnehagemyndighet har blant annet ansvar for godkjenning, tilsyn og veiledning av barnehager for å påse at barnehagen følger regelverket. NB! Det skal ikke gjennomføres tilsyn for tilsynets skyld, det skal kun gjennomføres dersom man har opplysninger som gjør at barnehagemyndighet har grunn til å tro at barnehageeier ikke følger regelverket

Følgende pålegg om retting:

- For å påse at barnehagen etterlever reglene for meldeplikt til barnevernet, må kommunen vurdere risikoen for regelverksbrudd i barnehagen, jf. barnehageloven § 10 første ledd.
- vurdere barnehagens behov for veiledning og tilsyn på bakgrunn av risikovurderingene, jf. barnehageloven § 10 første ledd og § 53 første ledd.
- gjennomføre veiledning og tilsyn i tråd med risikovurderingene og barnehagens behov for veiledning og tilsyn, jf. Barnehageloven § 10 første ledd og § 53 første ledd.

Barnehagemyndigheten har hatt veiledning med Statsforvalteren i forhold til kommunens pålegg om retting onsdag 2.mars 2022, og har i tillegg utarbeidet en plan for ROS-arbeidet knyttet til etterlevelsen av barnehagens meldeplikt til barnevernet. Vi bruker den informasjonen om regelverksetterlevelsen i barnehagen og vurderer risikoen for regelbrudd og vurderer barnehagens behov for veiledning og tilsyn, og gjennomfører veiledning og tilsyn i tråd med behovet og risikovurderingen. Risikovurderinger gjøres fortløpende.

Tydal kommune erklærer at regelverksbrudd er rettet.

Barnehagemyndighetens arbeid for å sikre at barnehagen etterlever meldeplikten til barnevernet- risikovurderinger.

Risikovurderinger er løpende vurderinger av sannsynlighet for og konsekvensen av brudd på plikter i barnehageloven på bakgrunn av informasjon om regelverksetterlevelse i barnehagen.

Risikovurdering

- Skal ses i sammenheng med skjematisk risikoanalyse
- Risikovurdering kan også ha betydning for valg av metoder og tidspunkt.
- Risikovurdering innebærer at man må ta stilling til hvor sannsynlig det er at det kan forekomme lovbrudd, og hvor alvorlig konsekvensen av lovbruddet er.

Aktuelle kilder til vurdering	Indikatorer/kjennetegn	Risiko-/konsekvensreducerende tiltak	Vurdering av risiko for regelverksbrudd			Behov for veiledning og/ eller tilsyn	Veiledning/ tilsyn er gjennomført
			Sannsynlighet	fare	risiko		
1 Opplysninger om antall meldinger fra barnevernet	For mange meldinger For få meldinger	• Gjennomgang av statusrapporteringer fra barnevernet.					
2 Tilbakemelding fra barnehagene om aktuelle «saker» de jobber med	Møter/samtaler om forebyggende tiltak som er satt i gang	• Kjennskap til barnevernets mottakstelefon. • Løfte saker på et tidlig tidspunkt					
3 Tilbakemeldinger fra foresatte som opplever at det meldes på feil grunnlag.	Meldes det utenfor de vilkår som ligger i regelverket og/eller er forståelsen av regelverket ikke godt nok kjent?	• Kjennskap til Værnesregionens handlingsveileder. Opplæring i bruk av handlingsveilederen og aktiv bruk av den. • Veiledning i konkrete saker, for eksempel fra barnevernet.					
4 Tilbakemeldinger fra foresatte som opplever at barnehagen ikke melder saker	Blir ikke bekymringer tatt tak i tidsnok?	• Kurs/kompetansehe vende tiltak i forhold til forebyggende arbeid og regelverk					
5 Tilbakemeldinger fra ansatte som opplever at det meldes på feil grunnlag eller at saker ikke meldes	Er det grunn til å tro at det meldes utenfor de vilkår som ligger i regelverket eller at regelverket misforstås.	• Oppfølging ved regelverksendringer i form av informasjon, veiledning/rådgiving • Jevnlige statusmøter med styrer					
6 Tilbakemeldinger fra PPT om henvisninger som de mener burde ha gått til barnevernet og	Undersøke og kartlegge årsaken til dette. Kan det være at regelverket misforstås						

ikke PPT.								
7 Tilbakemeldinger fra andre samarbeidspartnere/ instanser	Bringer informasjonen fra møter/ samtaler med andre instanser grunnlag for å tro at regelverk og rutiner rundt meldeplikten til barnevernet ikke er godt nok kjent hos alle ansatte i barnehagen.							
8 Oppslag i media	Presseoppslag, meningsytringer i sosiale medier som indikerer at meldeplikten ikke er fulgt eller er misforstått							
9 Regelverksendringer	Innspill/ oppfattelse av at regelverksendringer ikke er kjent eller at endringer i lovverket ikke er tolket riktig							

Vær obs på taushetsplikten og diskutere saker anonymt.

Skjematisk risikoanalyse

Risiko er konsekvens x sannsynlighet

Klassifisering av sannsynlighet og konsekvens og kriteriene for å vurdere konsekvenser av uønskete hendelser. De uønskede hendelsene plasseres i matrisen ut fra vurderingen av sannsynlighet og konsekvens. Hendelsene som ligger øverst til høyre i matrisen, er hendelser som er vurdert å ha høy sannsynlighet og store konsekvenser. Hendelser som ligger nede til venstre i matrisen, er hendelser som er vurdert å ha lav sannsynlighet og små konsekvenser.

- Dersom hendelse får Rød farge, vurderes risikoen som høy, og det vil ofte kreve tiltak.
- Dersom hendelsen får Oransje farge vurderes risikoen som middels, og risikoreduserende tiltak skal vurderes.
- Ved liten risiko, Grønn farge, er det som regel ikke nødvendig med tiltak så lenge lover og forskrifter er oppfylt.

Hendelse	En viss fare 1	Kritisk 2	Farlig 3	Katastrofalt 4
Meget sannsynlig 4				
Sannsynlig 3				
Mindre sannsynlig 2				
Lite sannsynlig 1				

Med hilsen

Mona Moan Lien
sektorleder oppvekst

Dette brevet er godkjent elektronisk i Tydal kommune og har derfor ingen signatur

Fra: Laila Kvitland[Laila.Kvitland@tydal.kommune.no]

Sendt: 31.03.2022 12:56:31

Til: Postmottak SFTL[sftlpost@statsforvalteren.no]

Tittel: Svar fra Tydal kommune på tilsynsrapport med vedtak og pålegg om retting, datert 31.01,2022

Tydal kommune ved kommunedirektør
Tydalsvegen 125
7590 TYDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Liv Johnsen, 73 19 93 39

Avslutning av tilsyn med Tydal kommune

Statsforvalteren i Trøndelag har gjennomført tilsyn med Tydal kommune. Tema for tilsynet har vært kommunens ansvar for å påse at barnehagen etterlever reglene for meldeplikt til barnevernet.

I vårt vedtak av 31.01.2022 ble kommunen pålagt å rette regelbruddene som er avdekket under tilsynet.

Kommunen har i brev av 30.03.2022 sendt inn redegjørelse og erklæring om at påleggene er rettet.

Den innsendte dokumentasjonen beskriver hvordan kommunen skal bruke informasjon og kunnskap om barnehagens etterlevelse av reglene for meldeplikt til barnevernet til å gjøre risikovurderinger, samt hvordan kommunen skal sikre at veiledning og tilsyn gjennomføres i tråd med risikovurderingene og barnehagens behov for veiledning og tilsyn.

Basert på kommunens redegjørelse og erklæring, finner vi det sannsynliggjort at kommunen har rettet påleggene. Vi avslutter derfor tilsynet.

Vi vil takke kommunen for godt samarbeid under tilsynet.

Med hilsen

Margrethe Taule (e.f.)
seksjonsleder
Oppvekst- og velferdsavdelingen

Liv Johnsen
seniorrådgiver
Oppvekst- og velferdsavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Tydal kommune ved barnehagemyndighet

Tydalsvegen 125

7590

TYDAL

Bestilling av eierskapskontroll - Nord-Trøndelag Krisesenter IKS

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

19.05.2022

Saknr

13/22

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE - 037, TI - &58

Arkivsaknr 22/43 - 2

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget bestiller en eierskapskontroll av Nord-Trøndelag krisesenter IKS.
2. Prosjektplan med ressursramme og tidspunkt for ferdig rapport oversendes kontrollutvalgets sekretariat innen 15.08.2022 og legges frem for kontrollutvalget på utvalgets møte 01.09.2022.
3. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget.

Utrykt vedlegg

[Plan for eierskapskontroll 2020-2024](#)

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal i henhold til kommuneloven påse at det årlig gjennomføres forvaltningsrevisjon. I tillegg skal det gjennomføre eierskapskontroll minst én gang i valgperioden. Kontrollutvalget og kommunestyret har gjennom plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2020-2024 lagt premissene for de nevnte aktivitetene denne valgperioden.

På kontrollutvalgets møte 24.02.2022, i sak 6/22, så diskuterte utvalget de gjenstående områdene/selskapene som står i plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll. Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

Kontrollutvalget ber sekretariatet om å legge frem en bestillingssak på utvalgets møte 19. mai, kontrollutvalget ønsker å bestille en eierskapskontroll av Nord-Trøndelag krisesenter IKS.

Vi gjengir omtalen av eierskapskontroll av Nord-Trøndelag krisenter IKS fra plan for eierskapskontroll 2020 – 2024:

Utøves kommunens eierskap i selskapet i tråd med lov og forskrift, egne vedtak og etablerte normer for god eierstyring?

Vurdering

Tydal kommune har gjennomsnittlig 185 timer til rådighet pr. år (740 timer i perioden 2020-2023) Kontrollutvalget har til rådighet 244,96 timer for resten av planperioden (ut 2023). Timeforbruket på en eierskapskontroll vil ikke overstige dette timeantallet.

Aktuelle problemstillinger for kontrollen kan være:

- Inneholder kommunens eierskapsstrategi anbefalt informasjon om eierskapsutøvelsen i Nord-Trøndelag krisenter IKS?
- Er eierstyringen i Nord-Trøndelag krisenter IKS i tråd med gitte føringer inkl. kommunikasjon mellom eier og selskap?
- Er eiers utvelgelse av styremedlemmer, herunder prosess for valg og habilitetsvurderinger i samsvar med gitte føringer?

Konklusjon

Det legges opp til at kontrollutvalgets møte benyttes til drøfting og fastsetting av problemstillinger som skal legges til grunn for bestillingen.

Prosjektplan med ressursramme og tidspunkt for ferdig rapport oversendes kontrollutvalgets sekretariat innen 15.08.2022 og legges frem for kontrollutvalget på utvalgets møte

01.09.2022.

Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget.

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

19.05.2022

Saknr

14/22

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 22/79 - 1

Forslag til vedtak

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg

Kommunestyrets vedtak i sak 12/2022

Kommunestyrets vedtak i sak 13/2022

Etablering av politiske utvalg, gruppeledergodtgjøring m.m.

Kommunestyret kan opprette et supplerende organ for trepartssamarbeid

Spørsmål om valg av medlemmer til arbeidsmiljøutvalget II - regjeringen.no

Departementets uttalelse om valg av medlemmer og varamedlemmer til kontrollutvalget

Taushetsplikten gjelder konkrete opplysninger om personlige forhold

Mulig med en begrunnet siling av saksdokumenter på nett

Ingen absolutt vetorett for ordfører

Retten til å klage gjelder fortsatt

Sivilombudets nye veileder skal gi færre innsynsfeil

Spørsmål om forholdsvalg i et fjernmøte

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har fått følgende dokumenter som referatsaker:

1. Kommunestyrets vedtak i sak 12/2022 - Forvaltningsrevisjonsrapport kompetanse og kapasitet i kommuneledelsen
2. Kommunestyrets vedtak i sak 13/2022 – Kontrollutvalgets årsmelding 2021
3. I flere kommuner reises spørsmålet om uavhengige representanter kan ha krav på gruppestøtte og gruppelederstøtte.
4. Er den nye kommuneloven til hinder for å etablere en styringsgruppe for utvikling og samarbeid?
5. Kan kommunedirektøren peke ut folkevalgte til å være medlemmer i arbeidsmiljøutvalget, eller må disse komme fra administrasjonen?
6. Departementets svar til Forum for kontroll og tilsyn angående en tolkningsuttalelse til den tidligere kommuneloven og om denne uttalelsen videreføres til den nye kommuneloven.
7. Skal en e-post til kontrollutvalget med sjikanøse påstander mot ordføreren unntas offentlighet eller ikke?
8. Er vi forpliktet til å publisere sjikanøse saksopplysninger på internett?
9. Ordfører mente saken ikke var godt nok utredet, og ville ikke sette den på sakskartet til kommunestyret. Har ordfører rett til å nekte å føre opp saken?
10. Hva skjer med klageretten nå som kommunedirektøren har fått lovfestet det løpende personalansvaret?
11. Hvor raskt må et innsynskravet behandles? Hvordan skal en innsynsklage behandles? Svarene finner du i den nye veilederen til Sivilombudet.
12. Departementets tolkningsuttalelse vedr. rettslig adgang til å foreta (skriftlig) forholdsvalg i et fjernmøte.

Behandling i Kommunestyret - 24.03.2022

Daglig leder Arnt Robert Haugan og Anna Karlsen Dalslåen fra Revisjon Midt-Norge, deltok under behandlingen av denne saken.

Anna Karlsen Dalslåen fra Revisjon Midt-Norge orienterte om rapporten.

Kontrollutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Kommunestyret - 24.03.2022

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport om kompetanse og kapasitet til orientering.
2. For å styrke arbeidet med best mulig kompetanse i administrasjonens ledelse, ber kommunestyret kommunedirektøren sørge for at det blir laget en kompetanseplan. Denne må legge vekt på utfyllende behov og systematikk i oppfølgingen.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp anbefalingene i rapportens pkt. 5.2. Samspillet mellom administrasjonen og politisk nivå må være hovedtema i politikeropplæringen. Det må legges spesielt vekt på:
 - rolleforståelsen mellom administrasjon og politikere
 - gjensidig tillit
 - åpenhet for konstruktiv kritikk
 - åpen samtale om relasjonens kvalitet

Politikeropplæringen må gjennomføres før 1. juni 2022.

4. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 10.08.2022.

Behandling i Kommunestyret - 24.03.2022

Kontrollutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Kommunestyret - 24.03.2022

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding 2021 til orientering.

Etablering av politiske utvalg, gruppeledergodtgjøring m.m.

Kommunal Rapport 28.02.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

I flere kommuner reises spørsmålet om uavhengige representanter kan ha krav på gruppestøtte og gruppelederstøtte. Kommunaldepartementet sier nei i en sak fra Viken fylkeskommune, men Bernt mener departementet syn vil kunne ha store konsekvenser for enkeltmedlemmers arbeidssituasjon.

SPØRSMÅL: Vi er tre uavhengige som er utmeldt av vårt lokale parti. På oppfordring fra administrasjonen i kommunen søkte jeg om gruppeledergodtgjørelse, og fikk denne innvilget i juni 2021.

Etter at jeg stilte på en innkalling til tverrpolitiske utvalg i desember 2021 fikk jeg beskjed om at dette måtte det gjøres en vurdering på, altså møteretten i tverrpolitiske utvalg. Tverrpolitisk utvalg består av én representant fra de ulike partiene i kommunestyret. I tillegg er gruppeledergodtgjørelsen eget tema også.

Kan dere sjekke om det juridiske holder vann her?

SVAR: Det er ingen særlige regler som kan brukes til å etablere et slikt tverrpolitisk utvalg som det her snakkes om. Et slikt utvalg må velges etter reglene i kommuneloven [§§ 7-4](#) til [7-7](#). Disse reglene kan ikke fravikes ved reglement i kommunen.

Valg av utvalg skjer som forholdsvalg hvis ett av medlemmene av kommunestyret krever det, se § 7-4. Hvis det ikke fremsettes slikt krav, kan det brukes avtalevalg etter § 7-7. Vi må vel da forstå realiteten i det som har skjedd i denne kommunen som at man har blitt enige om å benytte denne valgformen, og at man har valgt de daværende gruppelederne som medlemmer av utvalget.

Dette valget gjelder som alminnelig regel for resten av valgperioden, og er et personlig valg av de som velges inn. De kan ikke skiftes ut eller suppleres enkeltvis i valgperioden. Da må man gå veien om et fullstendig nyvalg av utvalget etter [§ 5-7](#) siste avsnitt. Så lenge det ikke er gjort, skal den som er innvalgt i et slikt utvalg stadig møte i dette, også etter et skifte av parti og gruppetilhørighet.

På den annen side vil leder for en ny gruppe i kommunestyret ikke bli medlem av utvalget av den grunn. Utvalget består av de samme personene så lenge ikke kommunestyret har foretatt et nyvalg av dette i sin helhet.

Spørsmålet om gruppestøtte er vesentlig vanskeligere. Kommuneloven inneholder ingen andre regler om godtgjøring til grupper enn det som står i [§ 10-10](#): «Grupper av kommunestyremedlemmer eller fylkestingsmedlemmer som ikke deltar i henholdsvis kommunerådet eller fylkesrådet, skal sikres hensiktsmessige kontorlokaler og nødvendig assistanse til å kunne foreta egne utredninger».

Dette fremtrer som en generell regel om individuell rett til assistanse til alle medlemmer som ikke tilhører de grupper som deltar i kommunerådet eller fylkesrådet, uavhengig av gruppetilhørighet, men det er nærliggende å forstå den slik at den type tjenester det her er tale om, kan gis kollektivt til den gruppe som medlemmet tilhører, også om dette er en gruppe som først er etablert i valgperioden ved at noen medlemmer har brutt ut av den gruppen de er innvalgt på.

Denne bestemmelsen gjelder altså bare der det er innført parlamentarisk styringsform, og den gjelder bare for de to typer tjenester som er angitt der; kontorlokaler og assistanse til å foreta utredninger. I andre kommuner er det i utgangspunktet opp til det enkelte kommunestyre å gi regler om slik godtgjøring, jf. [partiloven § 10](#) «Det folkevalgte organ tar selv stilling til omfanget av støtten».

Med parlamentarisk styringsform vil denne regelen også gjelde generell støtte til alle partigrupper, uavhengig av deltakelse i kommune- eller fylkesrådet. Når man gjør dette, må det selvsagt skje på en måte som er helt nøytral og ikke diskriminerende. Alle grupper i kommunestyret må behandles likt. Spørsmålet blir så hva det betyr i en situasjon der det skjer endringer i gruppesammensetningen i kommunestyret i valgperioden.

I partiloven § 10 sies det om dette at «Fordelingen mellom partiene i kommuner og fylkeskommuner må skje i forhold til deres oppslutning ved valget» og at støtten til de folkevalgte gruppene «skal ytes forholdsmessig etter deres oppslutning ved valget». Spørsmålet blir da om, dette skal forstås som en regel om at slik støtte skal være en eksklusiv rettighet for disse partigruppene, eller den bare fastslår en rett til støtte for de enkelte folkevalgte i det gruppefellesskap de inngår i på aktuelle tidspunkt. Spørsmålet er med andre ord om «må skje» bare går på krav om likebehandling av grupper, eller om det også avgrenser hvilke grupper som det kan gis støtte til.

I en uttalelse [18. feb. 2022 \(Viken\)](#) legger departementet til grunn at i en parlamentarisk styrt fylkeskommune betyr dette at medlemmer av fylkestinget som har meldt seg ut av det parti de er innvalgt for, bare har krav på støtte så langt [kommunelovens § 10-10](#) krever det, men ikke på generell gruppestøtte på lik linje med partigrupper som fikk representasjon ved valget. I en uttalelse fra Sivilombudsmannen i 1996 (sak nr. 95) ble det derimot lagt til grunn at «likhetsgrunnsetningen må også legges til grunn i forholdet mellom partier og andre politiske grupper når disse må *være representert* i kommunens politiske organer», og da slik at støtte til arbeidet i kommunestyret skal gis på lik fot til alle grupperinger der. Dette er ikke nødvendigvis i konflikt med det syn departementet nå legger til grunn, i og med at det ikke sies noe om det også gjelder for grupper som oppstår ved utmeldelse fra partigrupper i valgperioden, men det avspeiler et prinsipielt syn på vervet som folkevalgt som et personlig ansvar, ikke som medlem av et bestemt parti eller en bestemt gruppe.

Det kan da reises spørsmål om den forståelse av [partiloven § 10](#) som departementet bygger på, kommer i konflikt med en slik grunnleggende forståelse av karakteren av vervet som folkevalgt, og at det innebærer en usaklig forskjellsbehandling av folkevalgte som bryter ut av den gruppe de er valgt inn for.

Det kan hevdes at når formålet med slik støtte er å sikre alle folkevalgte mest mulig like arbeidsvilkår, må fordelingen av støtte til arbeidet i kommunestyret eller fylkestinget skje på grunnlag av gruppeinndelingen slik den er til enhver tid, ikke ut fra hvordan denne var da kommunestyret trådte sammen første gang.

Dette er altså det prinsipp som er lagt til grunn når det gjelder den særlige regelen om assistanse til grupper under parlamentarisk styringsform, og taler for at det heller ikke er adgang til å forskjellsbehandle grupper som er knyttet til politiske partier og grupper som definerer seg som «uavhengige» i løpet av valgperioden.

Det syn departementet her legger til grunn vil kunne ha store konsekvenser for enkeltmedlemmers arbeidssituasjon, og ikke minst kunne få underlige konsekvenser der en større del av en gruppe finner å måtte melde seg ut av den gruppen de er valgt inn i og dermed mister den støtten andre medlemmer får for å utføre sitt verv. Det er ikke nødvendig å tolke partiloven § 10 slik at den fører til et så uheldig – og mange vil si urimelig – inngrep i folkevalgtes arbeidsvilkår og uavhengighet.

Jeg mener derfor at departementet burde se én gang til på dette spørsmålet. I motsatt fall er det vel nærliggende å tro at det vil kunne bli en sak for Sivilombudet.

Kommunestyret kan opprette et supplerende organ for trepartssamarbeid

Kommunal Rapport 28.03.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Er den nye kommuneloven til hinder for å etablere en styringsgruppe for utvikling og samarbeid?

SPØRSMÅL: Kommunestyret har truffet vedtak som sier at vi skal videreutvikle trepartssamarbeidet som verktøy for å drive utviklings- og omstillingsarbeid i kommunen, etter modell fra Fagforbundet. Politikerne har flere ganger signalisert at de ønsker et tettere samarbeid mellom politikere, administrasjon og tillitsvalgte.

Fagforbundet har skissert følgende:

Kommunalt trepartssamarbeid kan organiseres på styringsnivå i den enkelte kommune som et idéskapende møte – en styringsgruppe uten vedtaksfullmakt, tett knyttet til administrasjonsutvalget med politiske representanter fra posisjon og opposisjon, tillitsvalgte fra de representative fagforeninger og administrasjonen i kommunen.

Ved å danne en slik type «tenketank» eller styringsgruppe for utviklingsarbeidet og strategisk tenkning, innlemmes parter som kan påvirke og legge til rette for god utprøving av tiltak og ideer m.m.

Trepartssamarbeid på strategisk nivå gir på alle måter en forsterket effekt på det underliggende bedriftsdemokratiet slik at ansvarstakingen som er nedfelt og pålagt partene blir mer felles forpliktende til også gjelde mer strategisk samarbeid og dialog mellom nivåene i en kommune.

Administrasjonen har reist spørsmål om man kan opprette et slikt organ, idet man viser til at etter den nye kommuneloven må det være et tydelig skille mellom folkevalgte og administrasjon. Er det adgang til å gjøre dette på denne måten?

SVAR: Utgangspunktet er her bestemmelsen i [kommuneloven § 5–11](#) om «administrasjonsutvalg» som partssammensatte utvalg. Medlemmene av disse er «representanter for kommunen ... og for de ansatte», og utpekes ved valg som foretas henholdsvis av kommunestyret og av og blant de ansatte». Denne saken gjelder altså et vedtak om å opprette en «styringsgruppe uten vedtaksfullmakt» i tillegg til dette – «et idéskapende møte» som «trepartssamarbeid på strategisk nivå».

Kommunestyret kan klart nok opprette et *supplerende* organ for trepartssamarbeid, slik det er gjort her. En slik «styringsgruppe» kan ikke erstatte administrasjonsutvalget eller tre i stedet for dette på enkelte saksområder, men den kan etableres som samtaleforum eller utredende organ, for spørsmål som man ønsker å drøfte på et mer generelt og eventuelt forberedende grunnlag, i forkant og uavhengig av saksbehandling i administrasjonsutvalget.

Denne styringsgruppen må etableres etter bestemmelsene om utvalg i [kommunelovens § 5-7](#), og velges etter reglene i kapittel 7 om valg til folkevalgte organer.

Valg av medlemmer må da foretas av kommunestyret. Det kan skje som avtalevalg – et samlet og enstemmig valg av alle medlemmer ved én valghandling, men bare hvis ikke noe medlem av kommunestyret motsetter seg dette. I så fall skjer valget som forholdsvalg – altså listevalg.

Kommunestyret står fritt når det gjelder hvem som skal velges, men på samme måte som ved valg til administrasjonsutvalget, med de begrensninger som er fastsatt i [kommunelovens § 7–3](#) om hvem er utelukket fra valg til folkevalgte organer. Blant disse er

kommunedirektøren og hans eller hennes stedfortreder, samt «kommunalsjefer, etatssjefer og ledere på tilsvarende nivå». Og medlemmene sitter som representanter for kommunestyret som har valgt dem, ikke som representanter for ledelse eller ansatte.

Personer i den administrative ledelsen og representanter for de ansattes organisasjoner kan inviteres til møter for orientering og samtaler, men de kan ikke delta i møtene som medlemmer med talerett, forslagsrett og stemmerett.

Så lenge kommunen holder seg innenfor disse rammene, kan den altså etablere et slikt organ ved siden av administrasjonsutvalget – men betegnelsen «styringsgruppe» kan ikke brukes, se [kommunelovens § 5–1](#) tredje avsnitt, der det er fastsatt at «Folkevalgte organer ... skal ha navn som inkluderer den betegnelsen som er brukt om organet der», altså her «utvalg».

Spørsmål om valg av medlemmer til arbeidsmiljøutvalget II

Prinsippfråsegner og fortolkingar | Dato: 23.03.2022

Mottakar: Sykkylven kommune

Vår referanse: 22/1788-2

Om kommunedirektøren kan peke ut folkevalgte til å være medlemmer i arbeidsmiljøutvalget, eller om disse må komme fra administrasjonen.

Brevdato: 16. februar 2022

Svar på spørsmål om val av medlemmer til arbeidsmiljøutvalet

Vi viser til e-post frå Sykkylven kommune 10. november 2021 og vårt foreløpige svar 17. desember 2021.

I e-posten viser de til departementet si fråsegn i sak 20/741 1, der det er lagt til grunn at det er kommunedirektøren som har ansvaret for å peike ut arbeidsgivars representantar til arbeidsmiljøutvalet. De ber om ei ytterligare presisering av tolkinga, og spør om desse representantane må kome frå administrasjonen eller om kommunedirektøren også kan peike ut politikarar frå kommunestyret, som til dømes ordførar.

Departementet vil først vise til at kommunedirektøren er leiar for den kommunale administrasjonen, jf. kommunelova § 13-1. Stillinga gir ikkje kommunedirektøren mynde til å påleggje folkevalde å sitje i arbeidsmiljøutvalet.

Det neste spørsmålet blir difor om kommunedirektøren kan peike ut folkevalde, viss dei samtykker.

I fråsegna i sak 20/741-1 la departementet til grunn at arbeidsmiljøutvalet er eit administrativt organ, i motsetnad til eit folkevald organ. Det blei i den samanhengen peika på at den nye kommunelova gjer skiljet mellom administrative og folkevalde organ enda tydelegare. Dette skiljet er eit grunnleggjande trekk med kommunelova og pregar gjennomgåande heile systematikken til lova.

Departementet meiner etter dette at kommunedirektøren berre kan peike ut tilsette i kommunen til å representere arbeidsgivar i arbeidsmiljøutvalet.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Erland Aamodt
fagdirektør

TEMA

Kommunalrett og kommunal inndeling

RELATERT

➤ [Tolkningsuttalelser om kommuneloven 2018](#)

(http://www.regjeringen.no/no/dokument/lover_regler/tolkningsuttalelser/kommunalrett/tolkningsuttalelser-om-kommuneloven-2018/id2672705/)

TILHØYRANDE LOV

➤ [Kommuneloven \(2018\)](#) (<http://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kommuneloven-2018/id2672010/>)

KONTAKT

[Kommunalavdelingen](#) (<http://www.regjeringen.no/no/dep/kdd/org/avdelinger/kommunalavdelingen/id1497/>)

E-post: postmottak@kdd.dep.no (<mailto:postmottak@kdd.dep.no>)

Telefon: 22 24 72 01

Adresse: Postboks 8112 Dep., 0032 Oslo

Besøksadresse: Akersgt. 59 , Oslo

Regjeringa.no

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS)

Postboks 8129 Dep, 0032 OSLO

Telefon: (+47) 22 24 90 90

➤ **Kontaktinformasjon**

Ansatte i departementene, SMK og DSS: [Depkatalog](#)

Org.nr. 974 761 424

Forum for Kontroll og Tilsyn
Postboks 41 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref
22/1339-2

Dato
11. mars 2022

Svar på spørsmål om status for lovtolkning etter gammel kommunelov

Vi viser til e-post 30. oktober 2020. Vi beklager den lange saksbehandlingstiden.

I henvendelsen viser dere til en tolkningsuttalelse til den tidligere kommuneloven (1992) og stiller spørsmål om denne uttalelsen videreføres til den nye kommuneloven (2018), i tilknytning til noen konkrete problemstillinger.

Den første problemstillingen som reises er om varamedlem til kontrollutvalg er utelukket fra valg til kommunestyrekomité.

Departementet viser til at kommuneloven (2018) eksplisitt regulerer dette spørsmålet i § 7-3 tredje ledd bokstav e. Bestemmelsen fastsetter at verken medlemmer eller varamedlemmer av kontrollutvalget kan velges som medlem eller varamedlem av kommunestyrekomité.

Den andre problemstillingen som reises er om medlem av kommunestyrekomité er utelukket fra å stille til valg til kontrollutvalget.

Denne problemstillingen er også eksplisitt regulert i kommuneloven (2018). § 23-1 tredje ledd bokstav e fastsetter at både medlemmer og varamedlemmer av kommunestyrekomité er utelukket fra valg til kontrollutvalget.

Den tredje problemstillingen som reises gjelder bestemmelsen om at minst ett kommunestyremedlem skal være medlem av kontrollutvalget. Gjelder kravet kun ved konstitueringen av kontrollutvalget? Eller gjelder kravet også i tilfeller hvor det skal gjøres nyvalg i løpet av valgperioden.

Bestemmelsen i kommuneloven (1992) § 77 nr. 1 fjerde ledd ble videreført med noen språklige endringer i kommuneloven (2018) § 23-1 andre ledd fjerde punktum. Det ble ikke gjort realitetsendringer i bestemmelsen. Tolkninger og praksis til den tidligere loven er derfor på generelt grunnlag relevant i tolkningen av hvordan dagens bestemmelse skal forstås.

I departementets uttalelse i sak 08/640-3 la departementet til grunn at kravet om at minst ett kommunestyremedlem skal være medlem av kontrollutvalget, er direkte knyttet til konstitueringen av kontrollutvalget. Departementet antok at det ikke var noe direkte krav i loven om at det skal velges et nytt kommunestyremedlem i løpet av valgperioden hvis det må gjøres et nyvalg (suppleringsvalg etter kommuneloven 1992) til kontrollutvalget til erstatning for det opprinnelig innvalgte kommunestyremedlemmet. Avslutningsvis pekte departementet på at intensjonene bak lovbestemmelsen likevel tilsier at kommunene gjør sitt ytterste for å sikre at kommunestyret er representert i kontrollutvalget i hele valgperioden.

Departementet har, på bakgrunn av henvendelsen fra FKT, foretatt en ny vurdering av § 23-1 andre ledd fjerde punktum. Departementet mener den tidligere forståelsen bør korrigeres. Det er vanskelig å se at ordlyden i bestemmelsen knytter kravet kun til konstitueringen. Ordlyden i bestemmelsen sier ingenting om konstitueringen. De grunnleggende bestemmelsene om konstituering er for øvrig plassert et annet sted i loven, se § 7-1.

Departementet viser videre til at bestemmelsen står sammen med flere andre bestemmelser (i § 23-2 andre ledd) som handler om kontrollutvalget og som åpenbart *ikke* er begrenset til kun å gjelde ved konstitueringen. Plasseringen av bestemmelsen tilsier dermed at dens anvendelse ikke er begrenset til kun å gjelde ved konstitueringen.

Det er heller ikke avgjørende holdepunkter i forarbeidene som tilsier at bestemmelsen skal forstås slik at den kun gjelder ved konstitueringen. Uttalelser i forarbeidene kan tvert imot tyde på det motsatte. I Ot.prp. nr. 70 (2002–2003) på side 53 står det:

Flere kommuner har etablert en praksis der minst ett av kontrollutvalgets medlemmer samtidig sitter som representant i kommunestyret. Dette kan være et virkemiddel for å styrke kontakten mellom kontrollutvalget og kommunestyret. Det er etter departementets oppfatning uheldig dersom ingen av kontrollutvalgets medlemmer sitter i kommunestyret.

Forarbeidene tyder altså på at minst ett medlem av kontrollutvalget også skal "sitte" i kommunestyret.

Videre vil departementet peke på at formålet bak bestemmelsen blir best oppfylt hvis bestemmelsen gjelder gjennom hele valgperioden, og ikke er begrenset til kun å gjelde ved konstitueringen, jf. de siterte uttalelsene fra forarbeidene.

Departementet legger etter dette til grunn at kravet i kommuneloven § 23-1 andre ledd om at minst ett medlem av kontrollutvalget skal velges blant kommunestyrets medlemmer, må forstås slik at det også gjelder ved nyvalg etter § 7-10 fjerde ledd.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Erland Aamodt
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Taushetsplikten gjelder konkrete opplysninger om personlige forhold

Kommunal Rapport 14.02.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Skal en e-post til kontrollutvalget med sjikanøse påstander mot ordføreren unntas offentlighet eller ikke?

SPØRSMÅL: Kontrollutvalgene mottar fra tid til annen henvendelser på e-post fra innbyggere i kommunene med grove og injurierende påstander mot f.eks. ordførere, kommunedirektører og andre kommuneansatte (uten nærmere dokumentasjon).

Dersom henvendelsen blir satt på sakskartet i et kontrollutvalgsmøte og innholdet i e-posten skal diskuteres nærmere, vil jo naturligvis også e-posten være en del av saksdokumentene. I den forbindelse lurer vi på hvor grensen mellom ytringsfrihet, personvern/vern mot ærekrenkelser og offentlighet går med tanke på om e-posten med de ærekrenkende opplysningene skal unntas offentlighet eller ikke?

Og skal saken i seg selv unntas offentlighet? Ofte er det snakk om så små kommuner at det uansett vil være enkelt å skjønne hvilke personer det er snakk om selv om man ikke nevner navn.

SVAR: En e-post som kommer til kontrollutvalget er et offentlig dokument, og kan bare unntas fra innsyn så langt det er hjemmel for det i [offentleglova](#). Det gjelder fra det kommer til sekretariatet for utvalget. Hvis saken tas opp til behandling der, vil e-posten inngå som en del av saksdokumentene som sendes utvalget. Disse er alle offentlige fra de sendes ut, hvis ikke de kan unntas etter bestemmelse i offentliglova.

Den sentrale unntaksbestemmelsen i denne sammenheng er [offentliglovas § 13](#), der det fastslås at «Opplysninger som er underlagde teieplikt i lov eller i medhald av lov, er unnatekne fra innsyn».

Aktuell i denne sammenheng er bestemmelsen i [forvaltningsloven § 13](#) om taushetsplikt for opplysninger om «personlige forhold». Folkevalgte og tilsatte i kontrollutvalget har taushetsplikt om det som de får kjennskap til om slike forhold «i forbindelsen med tjenesten eller arbeidet», og det gjelder også der det fremkommer slike opplysninger i henvendelser fra privatpersoner. Slike opplysninger må da slettes i den versjonen av dokumentet som gjøres offentlig, og hvis det legges fram for kontrollutvalget eller annet folkevalgt organ, må dette lukke møtet når det behandler saken, se [kommuneloven § 11–5](#) andre avsnitt, andre setning.

Tilsatte og folkevalgte har her plikt etter forvaltningslovens § 13 til «å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite» om slike forhold. Dette gjelder også der opplysninger gis i anonymisert form, men det er rimelig enkelt å regne seg fram til hvem det gjelder. Brudd på taushetsplikt skal etter [straffeloven § 209](#) straffes med bot eller fengsel i inntil ett år.

Taushetsplikten gjelder imidlertid bare konkrete opplysninger om faktiske forhold, ikke det aktuelle dokumentet – herunder e-posten i sin helhet, og det gjelder bare utsagn som etter sitt innhold må anses som «opplysninger om personlige forhold». Rene karakteristikker eller udokumenterte generelle påstander kan normalt ikke oppfattes som «opplysninger» om den personen de angår.

Og i tillegg er det altså en viktig begrensning av rekkevidden av taushetsplikten at denne gjelder «personlige forhold», ikke opplysninger om svikt og feil i utøvelsen av verv som folkevalgt eller tilsatt i kommunen. Kommunen vil derfor normalt ikke ha rett eller plikt til å

nekte innsyn i selv grovt sjikanerende eller klart uriktige påstander om tilsatte eller folkevalgte. Den vil heller ikke kunne bli holdt erstatningsrettslig ansvarlig for ærekrenkelser i en slik meddelelse, men vil klart nok ha en moralsk – og antakelig også en juridisk – plikt til å formidle denne til den som blir som blir krenket, slik at det er mulighet for motsvar og eventuelt søksmål om erstatning mot avgiveren.

Men hvis det er tale om en varsling etter arbeidsmiljøloven, vil det i noen saker kunne være taushetsplikt av hensyn til varsleren, men ikke overfor den som varslet er rettet mot hvis varslet inngår i en sak om vurdering av den det er varslet mot.

Mulig med en begrunnet «siling» av saksdokumenter på nett

Kommunal Rapport 14.03.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Er vi forpliktet til å publisere sjikanøse saksopplysninger på internett?

SPØRSMÅL: Det vises til følgende Bernt svarer-artikkel i Kommunal Rapport:

[Taushetsplikten gjelder konkrete opplysninger om personlige forhold](#)

Under følger oppfølgingsspørsmål:

Så vidt vi kan se, stiller ikke offentleglova noen plikt til å gjøre dokumenter tilgjengelig på internett. [Offentleglova § 10](#) tredje ledd nevner at organ som er omfattet av loven, **kan** gjøre dokument allment tilgjengelig på internett, med unntak for opplysninger underlagt taushetsplikt i lov eller medhold av lov.

Det følger imidlertid av [kommuneloven § 11–3](#) tredje ledd at sakslisten til møtet og andre møtedokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet, skal være tilgjengelige for allmennheten.

Hvordan stiller dette seg sett opp mot henvendelser med ærekrenkende opplysninger som er en del av saksdokumentene? Dersom det vurderes at de ærekrenkende opplysningene ikke inneholder «opplysninger om personlige forhold» og således ikke kan unntas offentlighet: Skal regelen forstås som at dokumentene kun må være tilgjengelige for allmennheten i form av at de skal utleveres dersom det kommer en innsynsbegjæring eller må de faktisk være allment tilgjengelig på hjemmesiden?

Vi stiller oss kritisk til å legge ut henvendelser med ærekrenkende opplysninger åpent på hjemmesiden uansett om de ikke inneholder taushetsbelagte opplysninger, så lenge navn nevnes. Dette vil jo fort kunne komme opp ved et enkelt navnesøk på google og kan forfølge personer resten av livet. Da tenker vi særlig hvis henvendelsene med ærekrenkende opplysninger også gjelder privatpersoner uten tilknytning til kommunen (for eksempel at det i tillegg til de kommunalt ansatte og folkevalgte ramses opp «dritt» og påstander om korrupsjon om andre innbyggere som jobber i andre etater som f.eks. mattilsynet, politiet, domstolene eller lignende).

Det kan virke som at dette støttes av din lovkommentar i note 164 til offentleglova § 10 hvor du skriver: «Det har vært antatt at også uten slik særlig hjemmel har man kunnet legge ut dokumenter på Internett **så langt ikke regler om taushetsplikt, ærekrenkelser eller vern av privatlivets fred er til hinder for dette**».

SVAR: Dette er en vanskelig problemstilling som jeg ikke har sett at lovgiver har tatt stilling til. Dette avspeiler nok at vi opererer med regler om innsynsrett og personvern som nok stadig i begrenset grad tar høyde for de særlige utfordringene vi står overfor når det gjelder avveiningen mellom disse hensynene. Så her må vi prøve å finne fram til en lovforståelse som gir mest mulig rimelige resultater i den avveiningen av motstående hensyn som det her er tale om.

Utgangspunktet er altså bestemmelsen i [offentleglova § 10](#) tredje avsnitt om at «Organ som er omfatta av lova her, kan gjere dokument allment tilgjengelege på Internett, med unntak for opplysningar som er underlagde teieplikt i lov eller i medhald av lov.»

Dette er en «kan-regel», et forvaltningsorgan har ingen *plikt* til å legge dokumenter ut på nettet, hvis ikke det følger av andre regler at den har dette. I bestemmelsen i [offentlegforskrifta § 7](#) om tilgjengeliggjøring av dokumenter på internett settes det bare begrensninger for hva som kan legges ut på denne måten; herunder blant annet

opplysninger som er underlagt taushetsplikt og opplysninger om visse sakstyper som angår personlige forhold.

Forvaltningsorganet vil også ellers kunne unnta eller skjerme andre typer opplysninger ved utlegging på internett, men må da «opplyse kva for kriterium som ligg til grunn for utvalet av dokument».

Dette betyr at, så langt ikke annet er fastsatt, vil et forvaltningsorgan kunne unnlate å legge ut på nettet dokumenter med ærekrenkende opplysninger.

Men så langt det ikke foreligger taushetsplikt, vil disse dokumentene stadig være offentlige og skal være tilgjengelig for innsyn når noen ber om det.

Neste spørsmål blir så om kommunen likevel har en særlig plikt til å legge saksdokumenter til møter i kollegiale organer, herunder kontrollutvalget, ut på internett. Dette avhenger av forståelsen av bestemmelsen i [kommuneloven § 11–3](#) tredje avsnitt, som det vises til i spørsmålet. Denne lyder: «Sakslisten til møtet og andre møtedokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet, skal være tilgjengelige for allmennheten».

Dette er en gammel regel fra lenge før vi fikk internett, og har tradisjonelt blitt forstått som en plikt til å legge kopi av saksdokumenter ut på et egnet sted til innsyn for interesserte. Den gjelder bare de dokumentene som sendes ut til de folkevalgte før møtet, og kan i dag ses som en avgrenset forsterking av innsynsretten etter offentleglova.

Mens borgeren ellers må henvende seg til kommunen og be om innsyn, som så blir gitt, kan hun her bare gå inn på det aktuelle sted og se på disse. Og her gjelder altså offentleglovas innsynsregel; man kan bare unnta konkrete opplysninger som er underlagt taushetsplikt fra innsyn.

I dag er det vanlig at man legger disse saksdokumentene ut på kommunes hjemmeside. Men selv om det gjøres, må fysiske kopier av dokumentene også være utlagt til gjennomsyn.

Tilgjengelighet på internett kan ikke oppfattes som oppfyllelse av kravet om at dokumentene skal være tilgjengelig for allmennheten. Utleggingen på internett må derfor anses som en «frivillig» tilleggsytelse fra kommunens side.

Dermed er vi tilbake til det som er sagt ovenfor om rett til å unnlate å legge noen dokumenter ut, altså selv om de er offentlige slik at det er rett til innsyn i fysiske kopier. På samme måte som ellers når kommunen legger dokumenter ut på nettet, vil den da kunne «sile fra» slike som inneholder ærekrenkende påstander. Men må da det opplyses om at slik utsiling har funnet sted og på hvilket grunnlag. Og fysisk kopi av disse dokumentene vil fortsatt måtte ligge åpent for innsyn sammen med de andre saksdokumentene til møtet i det folkevalgte organet.

Ingen absolutt vetorett for ordfører

Kommunal Rapport 07.03.2021, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Ordfører mente saken ikke var godt nok utredet, og ville ikke sette den på sakskartet til kommunestyret. Har ordfører rett til å nekte å føre opp saken?

SPØRSMÅL: På et møte i kontrollutvalget behandlet kontrollutvalget en sak om restanser på bestilling og levering av forvaltningsrevisjoner. Saken var på forhånd utredet av kontrollutvalgets sekretariat.

Kontrollutvalget vedtok enstemmig å sende henvendelse til kommunestyret i kommunen. Ordfører svarte på denne henvendelsen at hun mente saken ikke var tilstrekkelig utredet og at *«ordfører vil ikke sette saken på sakslisten før slik dokumentasjon foreligger»*.

Våre spørsmål er som følger:

Har ordfører rettslig anledning til å nekte/la være å sette saker oversendt fra kontrollutvalget til kommunestyret på sakslisten til kommunestyret?

Har ordfører rettslig anledning til å nekte/la være å sette saker oversendt fra kontrollutvalget til kommunestyret på sakslisten til kommunestyret, med den begrunnelse at ordfører vurderer/mener at saken ikke er forsvarlig utredet?

SVAR: Det er ordføreren som setter opp saklisten til møtene i kommunestyret. Hun skal da vurdere om saken er moden for avgjørelse, herunder om den er tilstrekkelig utredet. Dette gjelder også saker som er oversendt fra kontrollutvalget etter [kommuneloven § 23–5](#). Her står det bare at «Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget».

Men ordføreren har ingen absolutt vetorett når det gjelder hvilke saker som skal behandles i kommunestyret. I [kommunelovens § 11–3](#) har vi en regel om at «En sak skal settes på sakslisten hvis minst 1/3 av organets medlemmer krever det». Hvis det settes fram et slikt krav, må ordføreren ta denne saken med i innkallingen til møtet.

Og selv om en sak ikke er oppført på saklisten ved innkallingen, kan kommunestyret i møtet vedta å sette den på sakslisten der. Men det kan da ikke treffes realitetsvedtak i dette møtet hvis ordfører eller en tredel av medlemmene motsetter seg det.

Retten til å klage gjelder fortsatt

Kommunal Rasport 04.04.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Hva skjer med klageretten nå som kommunedirektøren har fått lovfestet det løpende personalansvaret?

SPØRSMÅL: Med den nye kommuneloven skulle også skillet mellom politikk og administrasjon tydeliggjøres bedre.

I kommunelovens [§ 13–1](#) siste ledd heter det at: «Kommunedirektøren har det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke noe annet er fastsatt i lov.» Samtidig heter det i forvaltningslovens [§ 2](#) at: «Avgjørelse som gjelder ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed eller forflytting av offentlig tjenestemann, regnes som enkeltvedtak.»

Med enkeltvedtak følger det også med en klagerett, men hvem er klageinstans nå, hvis personalansvaret helt og holdent ligger hos kommunedirektøren?

SVAR: Svaret på ditt spørsmål ligger i formuleringen «det løpende personalansvaret». Kommuneloven [§ 13–1](#) regulerer bare de interne kompetanseforholdene i kommunen etter denne loven, ikke hvilket organ som er klageinstans etter forvaltningsloven.

Utgangspunktet er bestemmelsen i kommuneloven [§ 5–3](#) om at det er kommunestyret som treffer vedtak på vegne av kommunen så lenge ikke annet er bestemt i lov eller vedtak om delegering til andre kommunale organer. Dette gjelder for vedtak i første instans, også kommunedirektørens myndighet etter [§ 13–1](#).

Bestemmelsen her om at kommunedirektøren har løpende personalansvar er så en særregel som gir henne selvstendig myndighet til å treffe slike vedtak, men den har ingen betydning for retten til å klage etter forvaltningsloven, eller for hvilket organ som er klageinstans.

Dette er regulert i forvaltningsloven [§ 28](#) andre avsnitt, første setning, der det fastslås at for enkeltvedtak som er truffet av forvaltningsorgan opprettet i medhold av Kommuneloven, er klageinstansen kommunestyret eller fylkestinget, eller etter bestemmelse gitt av kommunestyret; formannskapet, eller en eller flere særskilte klagenemnder. Det vanligste er her at kommunestyret delegerer myndighet til å avgjøre klager til ett eller flere særlige klageutvalg, men hvis ikke det er gjort, vil kommunestyret selv være klageinstans.

For de sakene det her er tale om, har kommunedirektøren altså bare «løpende personalansvar» i første linje. Hun må finne seg i at enkeltvedtak hun treffer blir overprøvd av et folkevalgt organ – altså kommunestyret, formannskapet eller en særlig klagenemnd.

Men dette gjelder bare der vedtaket er påklagd av en part. Bestemmelsene i forvaltningsloven [§ 35](#) andre og tredje avsnitt, om at klageinstansen også kan omgjøre et vedtak selv om det ikke er påklagd, gjelder etter bestemmelsens fjerde avsnitt ikke for kommunale organer som er klageinstans. Så lenge ikke den det gjelder har påklagd vedtaket, er altså kommunedirektørens avgjørelse siste ord i saken.

Sivilombudets nye veileder skal gi færre innsynsfeil

Kommunal Rapport 05.04.2022

Hvor raskt må et innsynskravet behandles? Hvordan skal en innsynsklage behandles? Svarene finner du i den nye veilederen til Sivilombudet.

Hvert år mottar og behandler Sivilombudet flere hundre klager om innsyn. Sivilombudets erfaring er at når forvaltningsorganene trår feil, så skyldes det mange ganger manglende bevissthet om regelverket.

Nå presenteres de viktigste innsynsreglene i et eget veiledningshefte.

– Vi håper at denne framstillingen av de mest sentrale områdene i loven, sammen med våre uttalelser, kan bidra til at det gjøres færre feil i forvaltningen, sier sivilombud Hanne Harlem.

Synding i forvaltningen

Veiledningsheftet retter seg både mot de som ber om innsyn, enkeltmennesket eller journalisten, og de som skal behandle kravet, forvaltningen.

Harlem peker på at innsyn i forvaltningens dokumenter er en helt sentral forutsetning for en åpen og opplyst debatt.

Retten til innsyn er også et viktig verktøy for å avdekke kritikkverdige forhold i den offentlige forvaltningen, påpeker Harlem.

– En forutsetning for dette er at innsynskrav behandles korrekt, men dessverre ser vi at det syndes i forvaltningen på området.

Hun legger til at ombudet gir mer kritikk på dette området enn på andre forvaltningsområder. I veilederen er flere av Sivilombudets sentrale uttalelser om innsynsrett løftet fram som praktiske eksempler for å gi knagger å henge kunnskapen på.

Harlem understreker samtidig at veilederen ikke vil erstatte eksisterende rettskilder. Den gir heller ikke en fullstendig oversikt over rettsreglene eller problemstillingene som forvaltningsorganer vil støte på.

Veilederen finner du [her](#)

eller:

<https://www.sivilombudet.no/wp-content/uploads/2022/04/Innsynsguiden-fra-Sivilombudet.pdf>

§ 7-5 og § 7-6: Spørsmål om forholdsvalg i et fjernmøte

Tolkningsuttalelse | Dato: 23.03.2022

Mottaker: Hammerfest kommune

Vår referanse: 22/1346-2

Om man kan avholde skriftlig forholdsvalg i et fjernmøte, for eksempel ved e-post.

Brevdato: 7. mars 2022

Svar på spørsmål om forholdsvalg etter kommuneloven

Vi viser til e-post fra Hammerfest kommune v/kommuneadvokaten 15. desember 2021. Om henvendelsen i e-posten stiller dere spørsmål om det er rettslig adgang til å foreta (skriftlig) forholdsvalg i et fjernmøte. Dere skisserer en løsning hvor de ulike partienes/gruppenes stemmesedler sendes på e-post til alle kommunestyremedlemmene, som avgir sine stemmer ved å sende valgt stemmeseddel til politisk sekretariat på e-post. Opptelling og mandatfordeling gjennomføres av politisk og administrativ ledelse i samarbeid med politisk sekretariat.

Departementets vurdering

Kommuneloven § 7-5 og § 7-6 regulerer valg til folkevalgte organer gjennom forholdsvalgmetoden. Det følger av § 7-5 første ledd at forholdsvalg foregår på grunnlag av lister med forslag til kandidater. Listene skal være innleverte på forhånd. § 7-6 regulerer valgoppgjøret. I bestemmelsens første ledd sies det at ved valgoppgjøret fordeles organets medlemsplasser på de ulike listene etter hvor mange stemmesedler hver liste har fått.

Det er etter dette på det rene at loven legger opp til en skriftlig avstemning, jf. lovens omtale av "lister" og "stemmesedler".

Departementet har i uttalelse 19/3463 vurdert om det også er adgang til å gjennomføre et forholdsvalg gjennom å vise stemmetegn eller om det kun er lov med skriftlig avstemning. I uttalelsen konkluderer departementet med at det ikke er adgang til å gjennomføre forholdsvalg med stemmetegn.

Spørsmålet i denne saken er altså om skriftlig avstemning i samsvar med kommuneloven § 7-5 og § 7-6 lar seg gjennomføre i et fjernmøte.

Som utgangspunkt viser departementet til at det er et klart prinsipp i loven at det er de samme reglene som gjelder for fjernmøter som for fysiske møter.

Når det gjelder lovens ordlyd, sier den ingenting uttrykkelig om listene og stemmesedlene kan formidles digitalt, i tillegg til den tradisjonelle måten ved papir. Dermed kan vi ikke se at ordlyden er til hinder for fremgangsmåten som kommunen skisserer.

Loven har heller ikke satt bestemte formalkrav til listene eller stemmesedlene, noe som kunne tenkes å ha utgjort et hinder for en skriftlig avstemning i et fjernmøte. Riktignok er det fastsatt i § 7-5 tredje ledd at listene skal være "underskrevet". Departementet kan ikke se at et slikt uttrykk i denne sammenhengen betyr at listene må være skriftlig undertegnet av ett medlem av det velgende organet. Hensikten med et krav om at listen er underskrevet, må være at minst én identifiserbar person synliggjør at hun eller han står bak forslaget. Det er ikke behov for en tradisjonell skriftlig underskrift til dette formålet. Departementet mener derfor at kravet om underskrift i § 7-5 tredje ledd ikke er til hinder for skriftlig stemmegivning i et fjernmøte.

Så langt departementet kan se, er ikke problemstillingen omtalt i lovforarbeidene til kommuneloven av 2018. Departementet vil likevel peke på at det var et klart lovgiverønske å utvide mulighetene til fjernmøte i den nye kommuneloven, se for eksempel Prop. 46 L (2017–2018) side 159. Det ble ikke gitt uttrykk for noen betenkeligheter med skriftlig avstemning i den forbindelsen, slik som det eksempelvis ble med lukkede møter som fjernmøter.

Forarbeidene til den kommuneloven av 1992 hadde imidlertid en kort omtale av om forholdsvalg må være hemmelige. Hvis hemmelige valg er et krav, vil det neppe være adgang til å stemme ved hjelp av e-post. I Ot.prp. nr. 42 (1991–1992) ble det på side 134 under gjeldende rett, uttalt:

«Når det gjelder stemmemåten, må alle forholdsvalg skje skriftlig og hemmelig, idet kommunelovene her viser til reglene i valgloven. Etter valgloven skal forholdsvalg (til kommunestyre/fylkesting) alltid skje skriftlig.»

Dette var altså rettstilstanden før kommuneloven av 1992, siden uttalelsen omhandler gjeldende rett. Da kommuneloven av 1992 ble vedtatt, ble også henvisningen til valgloven fjernet i bestemmelsen som regulerte forholdsvalg (§ 36). Departementet nevner for ordens skyld at heller ikke i kommuneloven av 2018 ble det tatt inn noen henvisning i tilsvarende bestemmelse (§ 7-5).

Videre taler reelle hensyn med tyngde for at loven ikke er til hinder for skriftlig avstemning. Dersom loven skal gi vide muligheter til å avholde fjernmøter, er det av stor betydning at praktisk viktige saker kan behandles. Valg til folkevalgte organer er et eksempel på en slik praktisk viktig sak.

Departementet mener etter dette at kommuneloven ikke er til hinder for at forholdsvalg gjennomføres på en skriftlig måte i et fjernmøte, for eksempel ved e-post.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Erland Aamodt
fagdirektør

TEMA

Kommunalrett og kommunal inndeling

RELATERT

➤ [Tolkningsuttalelser om kommuneloven 2018](#)

(http://www.regjeringen.no/no/dokument/lover_regler/tolkningsuttalelser/kommunalrett/tolkningsuttalelser-om-kommuneloven-2018/id2672705/)

TILHØRENDE LOV

➤ [Kommuneloven \(2018\)](#) (<http://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kommuneloven-2018/id2672010/>)

KONTAKT

[Kommunalavdelingen](http://www.regjeringen.no/no/dep/kdd/org/avdelinger/kommunalavdelingen/id1497/) (<http://www.regjeringen.no/no/dep/kdd/org/avdelinger/kommunalavdelingen/id1497/>)

E-post: postmottak@kdd.dep.no (<mailto:postmottak@kdd.dep.no>)

Telefon: 22 24 72 01

Adresse: Postboks 8112 Dep., 0032 Oslo

Besøksadresse: Akersgt. 59 , Oslo

Regjeringen.no

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS)

Postboks 8129 Dep, 0032 OSLO

Telefon: (+47) 22 24 90 90

➤ **Kontaktinformasjon**

Ansatte i departementene, SMK og DSS: [Depkatalog](#)

Org.nr. 974 761 424

Eventuelt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

19.05.2022

Saknr

15/22

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 22/79 - 2

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Tydal kommune

Møtedato

19.05.2022

Saknr

16/22

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 22/79 - 3

Forslag til vedtak

Møteprotokoll fra dagens møte i kontrollutvalget, 19.05.2022, godkjennes.